LO PEDRÍS

97
octubre 2024

www.lopedris.cat Butlletí trimestral d'informació VILAPLANA

LO 100
2000 - 2025 anys

LO PEDRÍS

Edita: **Lo Pedrís**

Coordinació
Montse Ferré Mestre
Josep M. Garcia Abelló (Pitxi)
Josep Huguet Mendizàbal
Hilari Juanpere Aixalà
Jordi Mariné Juanpere
Pep Mestre Anguera
Magda Montlleó Llauradó
Núria Pujals Cabré
Roser Queralt Mestre
Mei Salvat Salvat
Teresa Serra Ferré
Salvador Bota Mestre

Correcció
Antònia Farré Sanfeliu
Carme Maigí Canalda
Francesc Mariné Tost
Jordi Serra Ferré

Portada: Pere Mariné Isidro

www.lopedris.cat

Imprimeix: INDUGRAF OFFSET SA

D.L. T-1553-2000
Tirada 500 exemplars / Preu: 3,00 €

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís *no comparteix, necessàriament, totes les opinions que els col·laboradors manifesten en els seus articles.*

Annex amb la revista:
*
LÀMINA FOTOTECA LO PEDRÍS Núm. 72

EDITORIAL

La Redacció

100 números / 25 anys

El Poeta ens diu que quan surts per fer un viatge has de pregar que el camí sigui llarg, ple d'aventures, ple de coneixences. Us podem assegurar que en el viatge que portem fet del Nostre Pedrís, això ha sigut del tot cert! Han estat moltes vetllades, hem entrat a ports que els nostres ulls ignoraven i, sobretot, hem après dels que saben.

Però volem que la nostra travessia duri molts anys més, abans de l'arribada, volem més riqueses guanyades fent camí. Perquè Lo Pedrís ens ha regalat un bell viatge, que intuïm més llarg encara. I no ens ha enganyat! Ens ha fet més savis i ja sabem el que ens volen dir tots Els Pedrissos, passats i futurs.

Volem anar més lluny dels 100 números que aviat celebrarem, més lluny dels 25 anys repartint-lo per TOTES les cases del Poble. I, de fet, ja hem començat a fer-ho i seguirem proposant-vos nous projectes i propostes per a fer molt gran la Festa del número 100 i dels 25 anys!

I tenim ben present que no ens aturarem. Tornarem a començar nous passos, trobarem noves sendes. I us hi esperem a tots i a totes en el camí!

SUMARI

EDITORIAL / VILAPLANENC/CA DE L'ANY: **El Grup de Jóvens de Vilaplana** ..... 2 - 3
ENTREVISTEM a **Maria Mestre Mestre i Montserrat Anguera Esteve** ..... 4 - 5
RUTES PER CAMINAR: **Camí vell de Montsor i Cresta de Gelat**..... 6
MASOS I CASES DE LA MUSSARA: **Mas de Ponet i Mas del Curt** 7
DE CINEMA: **Un viatge en tren** / LO PEDRÍS PEL MÓN..... 8 - 9
AJUNTAMENT: **La Tercera Joventut s'activa** / ACTIVITATS: **Curts a la Fresca** ..... 10 - 11
SOLIDARITAT: **Juliol Solidari** / EFEMÈRIDE: **De Vilaplana a Montserrat** ..... 12 - 15
AJUNTAMENT: **19è Aplec a la Mussara** / **El Camp de Treball**..... 16 - 17
ANIVERSARI: **Celebració del 25è aniversari de *Lo Pedrís*** ..... 18 - 20
LLENGUA: **La mort secreta de les paraules**
/ OFICIS ARTESANS: **La saga dels Xecos**..... 21 - 23
CAMÍ DE FORMIGA: **Una nit d'estiu mullada i màgica** / CULTURA: **Bibliocarro**. 24 - 25
MÚSICA: **Balmes** / A VEURE SI SAPS ON ÉS?..... 26
MUSSART 2024: **Excelència i comunitat** ..... 27 - 29
MUSSART: **Dones que ballen: Del whatsapp a la memòria** / PULSÒMETRE..... 30 - 31
MUSSAGATS: **Els gats dels trossos i la normativa** ..... 32 - 33
LA FRESCA: **L'Escola** / ESCOLA: **Escrit Comunitat de Grans**
/ **Escrits mestres d'Infantil**.. ..... 34 - 37
AJUNTAMENT: **Implementació del 1r cicle d'Ed. Infantil a l'Escola Cingle Roig** 38 - 39
ECOLOGIA: ...**seguim avançant en la creació d'una comunitat energètica**..... 40 - 41
LA CUINA DE CASA: **Turbot a la mantega** / PASSATEMPS ..... 42 - 43

XIII Edició del Vilaplanenc/ca de l'any 2024

EL GRUP DE JÓVENS DE VILAPLANA

Puntual a la cita, *Lo Pedrís* vol retrobar-se (un any més!) amb tots vosaltres per entregar el guardó que enalteix el "Vilaplanisme"!

Vaja! Ens ha sortit una mica *rimbombant*, la cosa! Sembla ben bé que parlem de futbol i dels acalorats i encarats "barcelonisme" i "madridisme", per fer esment de les persones que es veuen representades per algun motiu i que el defenen aferrissadament.

Més enllà, però, dels "*-ismes*" i dels sentiments de cadascú, i reprenent una mica el fil de l'objectiu de l'acte, ha arribat el moment solemne de saber qui és l'escollit com a Vilaplanenc de l'any!

Per això, com ja és habitual, no us ho pensem revelar fins que no n'haguem glossat els motius que ens han conduït a escollir-lo. I, evidentment, contribuir a jugar una mica amb vosaltres per a veure si l'endevineu o aconseguim enredar-vos una mica...

Si algú ens mirés tafanerament per un forat, emparat per la privacitat que proporciona, veuria un poble ben curiós i alhora singular!

Veuria un poble gairebé mort a estones, sense gent ni canalla pel carrer. I un poble viu i bulliciós, ple de celebracions i festes, al carrer o a sopluig, ansiós per retrobar-se i gaudir plegats.

Veuria tres barris enfrontats per veure qui la fa més grossa i gossos que es caguen al carrer, a les parades o a la Rasa.

Veuria gent al cap de setmana que arriba i aparca el cotxe per anar a córrer pel terme com beneits, sense adonar-se de lo bonic que és el Nostre Poble i Festes Majors amb actes que mouen tota una gentada i acontenten a petits i grans.

I veuria un grup de ximples repartint una revista per Totes les cases del Poble perquè tothom s'hi pogués veure representat o simplement per poder dir-hi la seva!

I aquest grup de ximples ara i aquí us vol descobrir qui ha triat com a Vilaplanenc de l'any. Però abans cal esbrinar per què ha estat escollit... per això, aprofitant que la plaça és plena: anem per feina!

La tria del Vilaplanenc de l'any és una comesa que comporta el compromís d'encertar, si més no, d'aconseguir un consens més o menys acceptat per la majoria dels que (ens consta que) ho esteu esperant amb ànsia i delit!

En cap cap cap el què cap en el cap del Vilaplanenc d'enguany! I per què ho diem, això? Doncs perquè no estem parlant d'un sol cap, sinó de molts caps! I moltes mans, ben avingudes! I moltes ganes i vigor per organitzar i fer coses...

Dir que la unió fa la força defineix clarament l'esperit del nostre Vilaplanenc d'enguany! I en té tanta de força que si fes falta seria capaç d'encabir un elefant en una cabina de telèfon (i més ara que no n'hi ha!). A més, estem parlant d'una manera de fer coses que ens agrada i és que el que fan ens acaba arribant més o menys a molts (per no dir a tots!) perquè la seva mirada sempre busca un enfoc global cap al Poble.

Ells s'han encarregat de fer-nos ballar. Ens han donat menjar. Ens han preparat concerts. Han fet soroll (molt de soroll!).

Per això i perquè s'assemblen molt a nosaltres (***Lo Pedrís***).

Perquè han unit i aglutinat diferents generacions de personetes "joves" (jóvens).

Perquè han cercat sempre el Servei al Poble.

Perquè han obviat i superat les "capelletes" que marcaven incòmodes diferències.

Perquè sempre s'han centrat a organitzar actes transversals, on tothom hi pot ser inclòs.

Perquè sempre han mantingut les portes obertes a la col·laboració de tothom. I per l'afany de servei...

I perquè no us volem decebre de cap manera i no volem fer-vos esperar més, us hem de dir que us hem tornat a convocar ara i aquí per anunciar-vos que...

L'Associació Cultural ***Lo Pedrís*** té el goig d'anunciar-vos que, reunits en sessió plenària i per unanimitat de tots els seus components, ha decidit que el Vilaplanenc de l'any, corresponent a l'edició de l'any 2024 és:

EL GRUP DE JÓVENS DE VILAPLANA

■ ■ ■

Entrevistem a

Maria Mestre Mestre (87 anys) i Montserrat Anguera Esteve (84 anys)

Jubilades (del tot!)

"Com que tenim anys, hem passat coses, moltes coses"

"Que vinguin els anys! Aquí em té la calma..." (Criticarem les noves modes de pentinats; Manel-2011) ***La saviesa de qui acumula anys és equiparable a la de qualsevol jove erudit o il·lustrat. Fer-se gran, més enllà d'atresorar d'una manera més o menys endreçada una pila d'anys, és un clar indicador d'haver viscut, après i metabolitzat hores d'experiència que proporcionen l'accés a una perspectiva de la vida, des de la calma, que només tenim quan ja som massa grans... La Maria i la Montserrat en tenen moltes d'hores de saviesa acumulades! Ha estat fàcil, deixant-les parlar sense limitacions de cap mena, que anessin obrint els calaixos del magatzem de la seva memòria. Sense altra assistència que una gravadora, una llibreta i un boli, ens hem assegut (aparcant el caminador i la crossa) per deixar anar les idees, sense fil conductor ni guia, i han anat teixint un relat de vivències i records lúcid i transparent. Segur que se n'ha quedat alguna al tinter (no cal explicar-ho tot!)***

La Montserrat Anguera i la Maria Mestre.

Maria: – Totes dues som de fer teatre, tot i que tu i jo som de diferent anyada..., tu ets més petita. A mi sempre m'ha agradat fer teatre. Recordo fer d'angelet quan l'Octavi i el Joan Carletes feien de Lluquet i Rovelló i que van fer pujar el ruquet del Carletes a l'escenari.

Montserrat: – I quants anys tenies?

Maria: – Doncs, ja pots comptar! Devíem tenir 6 anys. Amb una camiseta de dormir i una coroneta d'anar a dir el vers a la Mare de Déu ens feien cantar (canta una cançó). Ens posaven darrere de les cortines, amb la Roser Paca, la Carmeta Justa, la Nuri Bidó i la Montserrat Joaquim i érem felices fent d'angelets!

La Nuri, la Montserrat i la Maria.

Montserrat: – Doncs jo recordo que naltros vam fer de nanets, a la Blancaneus. Anàvem a assajar a l'hort de les Quimetes. Allò, per a naltros era... "*Bueno, quin senyorio*"! Recordo els mobles antics que tenien i que ens feien parlar com elles (les Morelles, la Maria i la Dolors Vallverdú, de cal Morell) de Barcelona i ens en enreiem...

Maria: – La Blancaneus va ser sonada! Les Morelles eren mestres i se'ls notava, a més de l'accent de la Capital, la instrucció. I sempre van escriure en català, eren molt catalanes, elles!

Montserrat: – Vam assajar més d'un any! Ho fèiem per grups, naltros assajàvem només el nostre tros, però ens sabíem tots els papers de l'obra...

Maria: – Jo recordo que havia de fer de Don Ricard, però tenia la veu massa "melodiosa" per a fer de Cavaller i em van donar el paper de la Montserrat Joaquim, que feia de Madrastra. No li sortia bé allò de -Blancaneus, cal que tu moris perquè jo pugui regnar!- i potser perquè jo ja portava a dins el cuquet

VILAPLANA

del teatre... Si no m'equivoco, això va ser l'any 1947.

Montserrat: – També recordo que a les més petites sempre ens donaven coses (berenar) i que ens agradava molt.

Maria: – Van escriure el conte i en van preparar una obra de teatre. Hi sortíem una gentada. Vam disfrutar molt. Va ser una meravella. Jo només sortia al primer acte i em sabia el meu paper i tot el de la Blancaneus...

Montserrat: – ... Doncs naltros ens els sabíem tots, els papers! Com que sortíem a tota l'obra!

Maria: – Ja veus: ben poca cosa...

Montserrat: – *Allevòrens* no hi havia res més! Sempre érem pel carrer. Hi havia vegades que ens cridava algú per demanar-nos que li portéssim alguna cosa de la botiga. Recordo la senyora Palmira que ens va dir que li portéssim xocolata i que li portéssim rapidet: Cuita! Cuita! Ens va dir. I a cal Teodoro ens van dir que se l'havia de coure ella!

Maria: – Sí, la Palmira Arderiu, que va posar un anunci al diari: *"Señorita con dote desea casarse"*. I el Jaumet del cafè va dir "Carai! *Con dote!*". I, sí, sí, que es van casar... Però resulta que el dot de la Palmira no va sortir mai d'allà on el tenia...

Montserrat: – I, si no, a l'escola. Te'n recordes de la senyoreta Maria? Quina feinada per anar passant!

Maria: – Sí, pobra, ja ho deien que "passaves més gana que un mestre d'escola"! Jo no la vaig tenir. Lo poc que sabem, ho vam aprendre aleshores.

Montserrat: – Sabíem la llista dels reis Godos, però no sabíem res de Catalunya...

Maria: – Naltros sí! Ens van explicar allò de los "Berengueres", "*el Cid, el rei Carlos I de España y V de Alemania"*, i les "*preposiciones propias*"! Ho estudiàvem tot de memòria i en castellà! Hi va haver un examen que vaig dir: Jo l'he d'acabar en castellà!, perquè no em sortia!

Montserrat: – Ens feien parlar en castellà. A la Leonor li van preguntar "què feia el seu pare?" i ella va respondre *"Saca femo"* i després li van preguntar "on?" I ella va respondre *"A cal Caneto"*.

Maria: – Jo el català el vaig aprendre llegint els textos de quan fèiem teatre. Com que no hi havia fotocòpies, ho havíem de copiar a mà, el nostre paper

Montserrat Anguera Esteve

i el dels nois (com que anaven al tros els hi fèiem a ells), perquè sempre m'ha agradat fer comèdia. Si em diguessin de tornar a sortir, no em faria res!

Montserrat: – Potser ets de les noies que més n'ha fet de teatre. T'ha agradat sempre molt fer comèdia...

Maria: – Dona! Tots els Goris i Txecos ho portem això! Si et donaven una mica de paper, ja representava molt. Anàvem a assajar i després anàvem a escombrar la sala i *"dale"* de gresca..., la qüestió era sortir!

Montserrat: – I no hi havia res més. Jugàvem molt! Al *Pisso*, a l'anelleta, a Amagar... i ballar sardanes!

Maria: – I baixàvem pel costat del pont del Cama fent-lo servir com un tobogan, posant una mica d'arena per lliscar més bé. Però les noies ens embrutàvem les faldilles i quan arribàvem a casa ens renyaven!

Montserrat: – Ens havíem d'entretenir amb alguna cosa! No teníem una distracció clara, tal com ens ho trobàvem, anàvem fent...

Maria: – Hem anat d'un extrem a l'altre. De no tenir res, a fer servir el mòbil i l'ordinador.

Montserrat: – Però jo, d'aquella època no en tinc un mal record. Com anar a missa: abans passàvem el rosari cada dia... i fèiem totes les celebracions. Érem felices fent això, no m'hi sentia incòmoda i no m'hi sentia pas reprimida! Hi anàvem tots i totes. Vist des de l'actualitat, veig que vam mirar d'aprofitar els bons moments, que els dolents...

Maria: – ...ja arriben! Érem felices jugant a amagar. Ara el canvi és molt gros. Com el de la Cooperativa, que sap molt greu com ha acabat, m'ha fet plorar molt. El pare va ser un dels que van lluitar i exposar-se perquè tirés endavant, va costar molt d'engegar. El comerç, van fer el que van voler fins que les cooperatives no ho van anar arreglant tot.

Montserrat: – És que hi ha moltes coses que no se saben i no saps el que passa...

Maria: – O no les dius o segons qui, les diu d'una manera i segons qui, d'una altra! Com que tenim anys per això hem passat coses, moltes coses...

Montserrat: – De diferents maneres ens hem trobat tots aquests canvis...

Maria: – Començant amb la postguerra. Abans de la guerra les coses eren d'una altra manera**.**

Montserrat: – A tu et van explicar res de després de la guerra?

Maria: – A mi? Poca cosa... Quieta a casa i poca cosa més...

Montserrat: – A mi, absolutament res! En poques paraules: *Arriba España*, el *Cara al sol* i *Viva Franco*. Però era feliç amb lo de la Falange, pensava que era una cosa normal i corrent.

Maria: – Per a naltros, en aquell moment era una cosa bona... I els que no ho podíem ser, volíem aquell vestit i aquell gorro...

Montserrat: – La Maria Torera, a mi, m'havia explicat alguna cosa... El meu pare era carlí i cantava "Por Dios, por la Patria y el Rei lucharon nuestros padres..." i la meva mare, republicana, i cantava "Som i serem gent catalana, tan si es vol, com si no es vol!" però sempre he pensat que devien tenir por d'explicar les coses d'allavòrens...

Maria: – Ens vam fer grans així, parlem de fa molts anys...

■ ■ ■

Camí vell de Montsor i Cresta de Gelat

Ester Borràs Giol

A questa excursió es pot començar des del nucli mateix de la Pobla de Segur o bé des d'una àrea de descans de la carretera que hi ha 1 km enllà en direcció a Sort.

Un cop a l'àrea recreativa ja veurem el primer pal indicador del Consell Comarcal del Pallars Jussà de l'itinerari "Camí vell de Montsor i Cresta de Gelat". Ens enfilem per la pista; en una primera bifurcació seguim cap a la dreta i fem cap davant d'una antiga pedrera.

Tornem a anar cap a la dreta, on comença un sender. Hi ha marques grogues. Primer és pla, però després s'enfila ben dret. Ens creuem amb una pista abandonada, a l'altra banda, a l'esquerra, hi ha alguna fita. El sender continua pujant ara anant a trobar clarament el barranc de Montsor. Seguim pujant per un camí amb bocins que encara conserven l'empedrat.

Pal indicador segons el qual el coll de Montsor és a una hora. Passem per les grades de l'Arreposador i més endavant pugem per un bonic grau més o menys retallat a la roca. Arribem a la carena des de la qual hi ha vistes cap al tossal Gros i els rocs de Queralt.

Pal indicador segons el qual Montsor és a mitja hora. Seguim i arribarem a una pista que seguim cap a l'esquerra, cap al poble de Montsor. Aquesta pista acaba en una altra pista. Tenim el poble davant, enfilat en un pujol. Hi anem.

A mà esquerra veiem unes marques grogues. Les seguim i ens portaran a través d'un senderonet cap dalt a Montsor. Aquest petit poble va quedar deshabitat als anys 70 i ara només en queden runes.

Travessarem el poble i en sortirem per la part de dalt, on trobem un altre pal indicador que indica cap a la font del poble i la cresta de Gelat. Seguim un senderó de baixada que, d'entrada, no és gaire evident, però després ja és més clar. Al final recuperem l'alçada perduda.

Arribem a un altre pal indicador segons el qual estem a mitja hora del Salt del Llop. Seguim el sender cap a l'esquerra. Caminem per la carena: mà esquerra tenim el barranc de Montsor i es pot veure l'itinerari que hem fet de pujada.

Arribem al final de la carena. Les marques grogues i unes quantes fites ens orienten cap a l'esquerra. Baixem per la roca fins a trobar una cadena agafada a la roca que ens permetrà salvar el ressalt. És l'anomenat Salt del Llop. Un cop baix. Seguim cap a la dreta, vigilant de no relliscar amb els còdols, per resseguir altra vegada la cresta.

Arribem a una estranya estructura de ferro. Seguim fites i marques que ens guiaran cap a l'esquerra per baixar còmodament un altre ressalt.

Placa verda (com la dels pals indicadors) que ens indica que, anant cap a la dreta uns 10 minuts, podrem veure la roca Foradada. Per anar-hi cal passar per una feixa rocosa i amb còdols bastant penjada. Si s'hi va, després cal tornar enrere fins aquest punt.

La mateixa placa ens indica la direcció de la Caseta d'Aigües. Les fites i les marques grogues tornaran a ajudar-nos a trobar el millor camí per acabar de baixar per la roca.

Fem cap a un bosc de pins. Quan en sortim ja es veu la Pobla. No hem de deixar de seguir les marques grogues, que ens fan anar cap a l'esquerra.

Passem pel costat d'un repetidor i arribem a la caseta de les aigües. Passem el pont del canal i pel que passa per damunt de les dues grans canonades. Seguim el camí cap a l'esquerra. Un pal indicador ens diu que som a 20 minuts de la Pobla.

Quan el camí fa un tomb cap a la dreta, nosaltres agafem una altra pista que se'n va cap a l'esquerra, pel costat de les canonades.

Finalment, girem a la dreta, passem per un camp de conreu i acabem travessant un rec. A mà esquerra surt un senderó que en un no res ens porta a la Pobla.

El sender dona a un carrer de la Pobla. Seguim endavant fins a una plaça on hi ha un últim pal indicador de l'itinerari. Hem d'anar cap a l'esquerra a buscar la carretera. Des d'aquí, la seguirem per anar a recuperar el cotxe allà on l'hàgim deixat.

■ ■ ■

MASOS I CASES DEL TERME DE LA MUSSARA

Joan Serra Ferré

Arribem a les últimes entregues d'aquesta Secció de Lo Pedrís, dedicada a les Cases i als Masos de la Mussara. El nombre d'habitatges no era gaire nombrós (hi havia una trentena de Masos i una vintena de Cases).

La Secció va començar el juliol de 2018, a la revista núm. 72 de *Lo Pedrís* i durant set anys han sortit dues edificacions a cada revista.

Quan vaig començar aquesta secció, vaig creure oportú ometre de les meves fitxes aquelles cases i masos dels quals no vaig trobar referències al Registre Civil, però que, en canvi, sí que anomenen als seus estudis tant Amigó com Manent. Aquests edificis, en el moment d'iniciar-se el Registre Civil ja havien perdut la seva funció d'habitatge, si és que mai l'havien tingut. Manent, que va fer la seva recerca a partir de fonts orals, ja apuntava, que "no hi havia record d'haver-hi vist viure mai ningú".

Crec, que és de justícia, però, que a punt de cloure aquesta secció, almenys, us els anomeni i us digui on es trobaven els dos masos que no s'havien esmentat:

MAS DE PONET

ALTRES NOMS:

També coneguda com a mas del Porroi.

SITUACIÓ:

Situat al peu de la Serra del Bosc, formaven un sol edifici amb el mas del Camaprim, la carretera que puja de Vilaplana passa a tocar de les restes de l'antiga façana. Es troba a mig camí entre el mas de l'Abelló i Mas del Coll.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA:

Ben just es conserven alguns carreus. No es troben referències escrites d'aquest mas.

PROCÉS D'ABANDÓ:

Segons A. Manent (2003), els informadors del seu estudi no recordaven haver-hi vist viure-hi mai ningú. Al Registre Civil no s'hi ha trobat anotacions que s'hi puguin associar. Segons R. Amigó (1963), fou el primer del terme a abandonar-se, a principis del segle XIX.

MAS DEL CURT

SITUACIÓ:

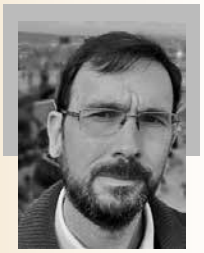
Forma un sol edifici amb el mas de l'Onclet, a l'extrem oriental del terme a tocar del de Mont-ral, als peus de la Serra de Vicent i a tocar de la carretera de Mont-ral.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA:

Actualment, és un magatzem del Mas de l'Onclet i pertany al mateix propietari. Consta de planta baixa i un pis superior.

PROCÉS D'ABANDÓ.

Segons A. Manent (2003), els informadors del seu estudi no recordaven haver-hi vist viure-hi mai ningú. Al Registre Civil no s'han trobat anotacions que s'hi puguin associar.

UN VIATGE EN TREN

Joan M. Rovira Rojals

Probablement siguin dèries personals, però el tren sempre m'ha semblat un mitjà de transport fascinant malgrat els disgustos periòdics que ens pugui ocasionar la seva gestió a Catalunya.

Ferrocarril i cinema són invents moderns amb només unes dècades de diferència en la seva creació. La primera línia de tren fou entre Manchester i Liverpool, cap a l'any 1830, i la primera de l'estat espanyol, tirant per terra allò que vàrem estudiar a primària, no fou pas la Barcelona-Mataró del 1848, sinó una línia a Cuba, el 1837, aleshores encara part d'un minvat imperi.

Per la seva banda, la primera sessió cinematogràfica de pagament fou un 28 de desembre de 1895 a París. I sabeu què? Ja en aquella primera sessió, entre els diversos curts projectats, hi havia un tren que, per cert, va provocar el pànic entre el públic creient que els atropellaria. No els hi calia 3D aleshores.

El tren ofereix moltes possibilitats narratives. Carregat de simbolisme, no és només un decorat, sinó que freqüentment es converteix en element central de la narrativa. Poden representar moviment, canvi, perill, però també oferir espais per a la reflexió i la interacció humana en un entorn tancat. El tren pot permetre no només el desplaçament físic sinó també l'emocional.

Aquest seria el cas de la pel·lícula **The Darjeeling Limited (2007)** de Wes Anderson on tres germans travessen l'Índia, després de la pèrdua del seu pare, en un viatge emocional. L'espai limitat i les parades no planificades els porta en un camí de resolució de conflictes interns.

L'extrem de la representació del tren com a reflex social la veiem a **Snowpiercer (2013)**. En aquest film de ciència-ficció, la humanitat literalment ha quedat reduïda a uns quants vagons on sobreviuen en continu moviment enmig d'un món congelat. Crítica social i del sistema econòmic, faula de les desigualtats del nostre món.

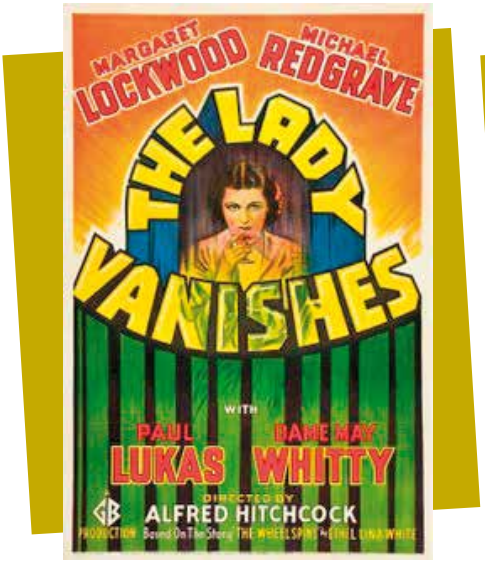
El tren ens ofereix un espai ideal per crear narracions plenes de tensió i misteri. Probablement, des que us he presentat el tema ja intuíeu que, en un moment o altre, sortiria l'Orient Express, tren mític i que Agatha Christie va convertir en immortal a la seva novel·la **Murder on the Orient Express** amb múltiples adaptacions, la més recent del 2017.

La recepta sembla senzilla, però cal realitzar-la amb cura. Un assassinat, uns quants sospitosos amb motius per matar i coartades per desmuntar i un dels detectius més icònics. Qui serà el culpable?

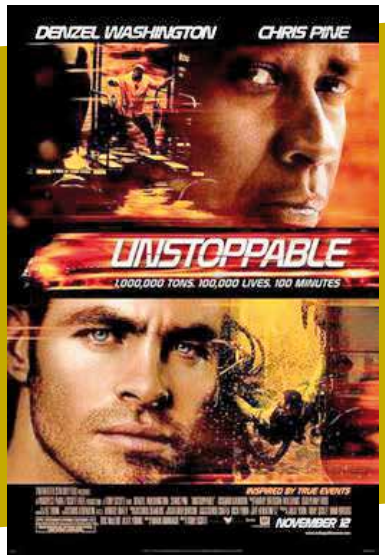

Per descomptat, el mestre del suspens ja va emprar el tren en una de les seves primeres obres. **The Lady Vanishes** (1938) pertany a aquelles obres menys conegudes de Hitchcock, però que tenen el seu segell barrejant espionatge i manipulació psicològica. El tren és una eina en mans d'un mestre per jugar amb la percepció de la realitat i la paranoia, construint un thriller que es nodreix de la sensació d'aïllament i la impossibilitat de trobar suport extern.

Encara podem anar més enllà i convertir el tren en protagonista amb el seu propi pes més enllà del decorat. Anem ben endarrere amb un clàssic del cinema mut com és **The General** (1926), dirigida i protagonitzada per Buster Keaton. El nom de la pel·lícula és el del tren que pretén recuperar el gran Keaton i la màquina es converteix en una extensió del protagonista, un objecte de desig i lluita, mentre que les escenes d'acció a bord del tren són magistrals exemples de l'habilitat física i còmica de Keaton.

Òbviament, el cinema d'acció tampoc ha perdut l'oportunitat en cintes com **Unstoppable** (2010), en aquest cas basada en un fet real

i que ens narra la història d'un tren fora de control carregat de materials perillosos. Aquí, el tren es converteix en una força imparable, un antagonista sense voluntat pròpia, però amb una capacitat destructiva enorme.

També podem mencionar el cinema d'animació i, en aquest cas, farem servir **The Polar Express** (2004) on el tren esdevé un vehicle per a la reflexió sobre la infantesa, la fe i la màgia de Nadal. En aquest cas, el tren és literalment un mitjà que porta els nens a un viatge cap al descobriment personal, en un món on la realitat i la fantasia es barregen.

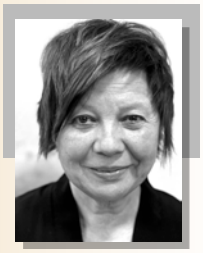
Segur que teniu a la ment altres exemples tan vàlids com els exposats, exemples que segur que fan del tren molt més que un simple vehicle: el converteixen en un símbol del viatge humà en totes les seves formes. Només cal que alguna ment creadora pensi com treure'ns el bitllet per iniciar el nostre trajecte.

■ ■ ■

Genís Torres Aymamí, S.L.
CONSTRUCCIONS I OBRES
Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

Pg La Mussara, 1
VILAPLANA
PINTURA DECORATIVA
Josep M. Garcia
619 233 190
977 815 078
pitxi@lopedris.cat

La Tercera Joventut s'activa

Magda Montlleó Llauradó,
Regidora de Benestar Social i Gent Gran

Aquest estiu, ha estat el quart any que hem tornat a fer les sessions de moviment i estiraments que anomenem "La Tercera joventut s'activa", per a les persones de més de 60 anys.

L'activitat és gratuïta pels participants i està coordinada i impartida pel Consell Esportiu del Baix Camp. Hem fet 5 sessions, els 5 dilluns de juliol, de les 8 a les 9 del vespre. La monitora ha estat l'Íngrid Braña, que ens ha motivat i animat de valent. Enguany l'activitat ha estat organitzada per l'Ajuntament de Vilaplana i finançada pel Club Excursionisme Vilaplana, amb el suport de la Diputació.

S'hi van inscriure 23 persones. La mitjana global de participació en l'activitat va ser d'un 71,6%.

La sessió del dia 15 va ser enregistrada per TV Reus, i va ser una gran motivació per tots els assistents i hi va participar gairebé tothom.

La valoració que en fan els usuaris és molt positiva i vist l'èxit de l'activitat, esperem poder-la repetir l'any vinent.

Des de la regidoria de Benestar Social i Gent Gran volem donar les gràcies a l'Íngrid i a totes les persones participants, per la bona predisposició que han manifestat.

La Tercera Joventut s'activa... i s'activarà!

pintura decorativa
Alvar Juanpere Olivé
Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85 • 43201 **REUS**
Plaça de les Províncies, 1 • 43840 **SALOU**
C. Jaume I, 8 • 43380 **VILAPLANA**
Tel. mòbil **667 273 477**
alvarjuanpereolive@hotmail.com

JOSEP MESTRE
SERRALLER
FERRO
ALUMINI
INOX
Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

CURTS A LA FRESCA

L'estiu del 2020, Lo Pedrís vam iniciar la projecció de Curts, que vam batejar amb el nom de "Curts a la Fresca", bàsicament perquè els projectàvem al vespre d'un dels calorosos dies d'estiu. Enguany ha estat la 5a edició.

Tots tenim a la ment les pel·lícules de Cinema que ens han captivat, que recordem i que, sovint, són tema de conversa. També tenim a la ment els actors que ens agraden, així com les pel·lícules que han fet.

El món dels Curts no té res a veure amb el món del Cinema, és tota una altra cosa. Trobem Curts, d'animació o amb actors, parlant o sense paraules, amb música o no. El que tenen en comú és que, en pocs minuts, expliquen tota una història.

Cada any quan ens posem a preparar la sessió de Curts tenim aquella incertesa de no saber què trobarem. Comencem a buscar... i sempre hem trobat Curts molt interessants. Enguany, també, malgrat els entrebancs que ens hem trobat a l'hora d'organitzar-ho, crec que hem aconseguit fer una bona selecció.

Hem començat amb INCERTESA (INCERTIDUMBRE) (2024), un videoclip de producció propera. Hi han pres part la Yola Alabat, la Dulce Laia i la Mei Salvat, entre d'altres.

Tot seguit, hem projectat 10 Curts, 4 d'animació i 6 amb actors i actrius, de temàtiques i missatges ben diversos, que són:

— **SALTANT** (2021), la importància de saber fer un canvi de "xip".
— **AFTER** (2024), el problema de reaccionar sempre tard.
— **SOAR** (2014), el fet de preocupar-se per ajudar a algú que ho necessita.
— **FOUTAISES** (1989), el reconeixement dels fets quotidians.
— **NANA** (2006), l'estimació i la calma malgrat el pitjor dels escenaris.
— **FATHER AND DAUGHTER** (2000), el pas de la vida i la fi.
— **BLA, BLA, BLA** (2015), manera insòlita de resoldre un problema.
— **CONEXIÓN REAL** (2016), el problema d'estar enganxats a les pantalles.
— **PRESTO** (2008), les peripècies generades pel fet de tenir gana.
— **LA VERA STORIA DELLA PARTITA DI NASCONDINO PIÚ GRANDE DEL MONDO** (2021), uneix un fet de guerra, el joc i l'avellana.

Aquest últim ja el vam passar fa dos anys, però ens va agradar tant que l'hem recuperat.

Us animem a veure CURTS!
Són molt interessants.

CaLaPeirona
RESTAURANT
Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES DE VILAPLANA
C. del Casal, 3

Grup de teatre de Vilaplana

Juliol solidari, a Vilaplana

Mulla't per l'Esclerosi múltiple

(21 de juliol de 2024)

Diumenge al matí, de les 11:00 h a les 14:00 h, a la piscina del Casal es va fer l'activitat del Mulla't per l'Esclerosi múltiple.

Hi va haver Paradeta amb marxandatge i es van recaptar 501,00 €.

Moltes gràcies per la participació.

Lliga contra el Càncer

(27 de juliol de 2024)

El dissabte, 27 de juliol, vam muntar la Paradeta a la vorera del Casal, tant al matí com a la tarda, amb marxandatge de la Lliga.

La Paradeta va estar força animada durant tot el dia i vam acabar tot el material que teníem exposat.

El dia 17 d'agost, a la tarda, vam fer la sessió d'Aquagym familiar. Va anar a càrrec de la monitora Íngrid Braña, que hi col·labora desinteressadament. Hi van participar 29 persones de 19 famílies.

Entre la Paradeta, les aportacions de particulars, la venda de 3 talonaris de loteria i la sessió d'Aquagym es van recaptar 670,00 €.

Moltes gràcies per la col·laboració.

GAUDÍ
Centre de Reconeixements
Màdics - Psicotècnics

Permisos de conduir i armes
Certificats mèdics d'aptitud esportiva
Certificats mèdics oficials

Passeig Sunyer 18 Baixos
43202 REUS
Telèfons 977 11 54 11
977 75 66 57
www.centresmedicsbonet.com
reus@centresmedicsbonet.com
Tramitació gratuïta de la renovació del permís de conduir

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA
CR4
Comercial Reus 4atre
C/ Cornudella del Montsant, 39
Pol. I. Agro Reus 43206 REUS
Telèfon 902 023 390 - 977 327 350 Fax 977 124 014
comandes@cr4.cat - www.cr4.cat

Cultius Mediterranis
Agricultura ecològica i paisatgisme
"Sostenibilitat respectuosa amb l'entorn i el medi."
Venda de proximitat
ORIGEN VILAPLANA
602 43 72 57
www.cultiusmediterranis.cat
info@cultiusmediterranis.cat
Cultius Lliures. Avellanes Felices.

Donació de Sang

(23 de juliol de 2024)

La Campanya de Donació de sang d'estiu es va fer al Consultori mèdic, de 5 a 9 de la tarda.

Es van inscriure 42 persones per fer la Donació de Sang, però 5 persones van quedar excloses per diversos motius. És a dir que 37 persones van donar sang.

Moltes gràcies per la solidaritat.

Campanya Posa't la gorra 2024

Enguany, en la Campanya Posa't la Gorra (Càncer infantil), entre el marxandatge i les gorres venudes, es van recollir 534,50 €.

Moltes gràcies a les persones que van estar a les Paradetes i a totes les persones que van col·laborar.

Vilaplana, gràcies per la solidaritat!!

ESCACS A LA FRESCA

A mig d'agost hem fet les sessions d'Escacs a la Fresca als 4 pobles.

A Vilaplana, ho vam fer el dimarts, 13 d'agost, a la terrassa del Casal, de 7 a 9 del vespre. Han vingut a jugar 24 jugadors i la majoria molt joves. Tot un èxit.

Vam passar una bona estona jugant a escacs.

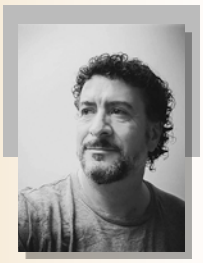

ENTREAUTO BENZINERA* AUTORENTAT
CARBURANTS VILAPLANA
DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS
Comandes: 977 328 417
Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h
CTRA. ALCOLEA
GARCIL IVECO
FIAT
EL SORTIDOR

Jordi Mateu i Huguet

De Vilaplana a Montserrat

(de l'escenari de cal Rito al Mil·lenari de Montserrat)

El 26 d'abril de 2024, l'abat de Montserrat, **Manel Gasch, anuncia:** «*La commemoració del Mil·lenari de Montserrat és una efemèride que s'escau el 2025 i per a la qual l'abadia s'està preparant des de fa més de dues dècades. Tindrà un miler d'actes distribuïts entre els àmbits religiós, participatiu, cultural i social que s'aniran portant a terme durant prop d'un any i mig*.»

Feia mesos que tant a les ràdios com a la televisió pública de Catalunya s'anava parlant d'aquesta commemoració. Un fet que passa cada mil anys i que la resta dels mortals, llevat l'any 2025, no veurem mai més.

El mes de febrer de l'any 2023, en Jordi Carapuig, president de la Federació Catalana de Passions, va contactar amb mi per tal de concretar una reunió telemàtica conjuntament amb la resta de membres de la seva junta, on em comuniquen que havien acordat, per unanimitat, que la Federació havia de participar d'aquest Mil·lenari presentant un gran espectacle que englobés a tots els federats i que la creació i direcció del mateix havia de recaure en la meva persona. Podeu endevinar que d'entrada l'ensurt va ser gros. No deixava de preguntar-los, com podia ser que un acte de tanta responsabilitat el confiessin a les meves mans? Jo els deia que dins els grups de la federació tenien gent suficientment preparada i amb molta més experiència que jo. Olesa, Esparreguera i Cervera n'eren tres bons exemples degut a la magnitud dels seus grans espectacles que avalen sobradament la seva trajectòria. Res, estaven decidits que jo havia de ser la persona que encapçalés aquest projecte. He de dir que dirigir aquesta «Passió de Passions» és un projecte molt atractiu i engrescador carregat d'un altíssim nivell de simbolisme, però també, de responsabilitat. De simbolisme perquè per primera vegada es podrà veure l'escena de La Crucifixió (un text que data de l'any 1512) dins la mateixa Basílica als peus de «*La Moreneta*» i de responsabilitat per la confiança que han dipositat en la meva persona.

Així, doncs, dos anys abans de la data prevista ens hem posat a treballar. Reunions, moltes visites a Montserrat buscant espais escènics naturals, reunions amb el Sr. Lluís Baulenas, director general de relacions institucionals i estratègia corporativa de l'Abadia de Montserrat, amb el Sr. Jesús Alcantarilla, director de seguretat de Montserrat i el Sr. David Colomer, coordinador del Mil·lenari.

La primera reunió amb el Sr. Alcantarilla va ser tota una estratègia de bon fer i de professionalitat. D'entrada ens va dir que sí a tot el que teníem pensat dur a terme, però ho treballava d'una manera tan subtil que ens portava per on ell va voler per tal de satisfer les dues parts. Quin gran professional! Tot i així va ser molt directe en l'estratègia de seguretat, ja que segons les seves previsions -i ens va assegurar que en aquests temes rarament s'equivoca- durant el cap de setmana que tenim destinat per presentar el nostre espectacle, s'esperen uns 14.000 visitant a Montserrat.

Fins a dia d'avui hem dut a terme negociacions, canvis d'espais per tal que tot encaixi dins dels tempos que els responsables eclesiàstics ens marquen, doncs, Montserrat no atura el seu dia a dia i ens hem d'adaptar si o si al mil·límetre, tant pel que fa als horaris com a la litúrgia del lloc on som.

A part de totes aquestes reunions i visites periòdiques a Montserrat també he de fer treball de camp i trobades presencials amb els diferents grups federats que hi prendran part, grups de l'Empor-

instal art
Disseny, fabricació i muntatge de rètols. Impressió digital, vinils per a vehicles, envans, mampares i mobles d'oficina
977 76 62 89 / 619 22 66 20
Pol. Ind. La Drecera C/ de l'Energia, 3
La Selva del Camp, 43470
Instalart.laselva@gmail.com
www.instalart.es
@instalart.laselva

Sr. Lluís Baulenas (Director General de Relacions Institucionals de l'Abadia de Montserrat), Sr. Jordi Carapuig (President de la FCP), Sr. David Colomer (Coordinador del Mil·lenari), Jordi Mateu (Direcció), Joan Martinez (Aj. Direcció) i Jesús Alcantarilla (Cap de Seguretat).

dà, del Vallès, del Baix Llobregat, del Maresme, de la Segarra, del Tarragonès, del Baix Camp i de les Terres de l'Ebre.

En aquest moment ja he acabat la part de visualitzar i de modificar els diferents guions que utilitzarem per tal d'adaptar-los als tempos que tenim marcats en les diferents escenes. També hem començat els assajos telemàtics amb els actors, directors, tècnics i col·laboradors participants de cada Passió.

Aviat també començarem els assajos de manera presencial en grans teatres per tal de treballar conjuntament tot l'espectacle, ja que estem parlant d'un gruix d'uns 500 actors. Un muntatge compost per vint-i-un quadres escènics amb cor i orquestra en directe. Per tant, la maquinària que comporta tot aquest gran engranatge ja està en marxa.

No vull acabar sense agrair a la Federació i a les quatre passions històriques: La Passió de Cervera, La Passió d'Olesa de Montserrat, La Passió d'Esparreguera i La Passió d'Ulldecona, la seva disponibilitat i la seva generositat a l'hora de posar-me les coses tan fàcils en tot moment.

I evidentment a la resta de passions participants: La Passió de Castellvell del Camp, La Passió de Vilassar, La Passió del Clot, La Passió de Castelló d'Empúries, La Passió de Vilalba dels Arcs, La Passió de Llinars del Vallès, La Passió de la Cava, Armats de Mataró, La Passió de Constantí, La Passió de St. Climent, La Passió de Vila-Sacra, La Passió de St. Hilari Sacalm, La Passió de Vilanova i la Geltrú, La Passió de Cunit i La Passió d'Argentona.

Un gran projecte que han ofert a un Vilaplanenc amant de les arts escèniques que amb set anys va començar el seu viatge a l'escenari de «Cal Rito» on, de la mà de la Rosa Moya, va descobrir que el teatre era la seva passió. Una passió que estimo, que respecto i que intento cultivar en el meu dia a dia. Una passió que cinquanta un any després i continuant aquell meravellós viatge que vaig iniciar a «Cal Rito», em porta a Montserrat on tindré l'honor de dirigir els propers 1 i 2 de març de 2025 un gran muntatge de cultura popular amb motiu del seu Mil·lenari.

Vilaplanenques i Vilaplanencs hi sou tots convidats

■ ■ ■

El 19è Aplec de Sardanes a la Mussara

L'Aplec va tenir lloc el segon diumenge de juliol, que va ser el dia 14

Enguany a l'Aplec hi va haver un bon ambient, com sempre, però es va notar una devallada en el nombre de participants. Esperem que sigui un fet puntual, ja que l'entorn on es fa l'Aplec de la Mussara és un espai magnífic.

Vam tenir un bon dia. Al matí hi va haver la Missa, que es va fer al pinar. També es van poder fer visites culturals, a l'Església de la Mussara i al Pou de Gel. Aquestes visites van anar a càrrec del Joan Serra.

En finalitzar la primera part de l'Aplec, i just abans de dinar, vam fer el Vermut popular. Seguidament, una quarantena de persones vam participar del dinar que va servir el Refugi, a l'esplanada del pinar.

Vam poder comptar amb "La Cobla Reus Jove", com cada any. Abans d'acabar la ballada de la tarda, vam fer la rifa del pernil ibèric, com en els últims aplecs.

Unes setmanes abans de l'Aplec, a Vilaplana, vam fer un curs per aprendre a ballar sardanes, a càrrec de la monitora Teresa Vives.

Van ser quatre sessions d'una hora, a la plaça de la Vila, els dies 18 i 25 de juny i el 2 i 9 de juliol, de les 8 a les 9 del vespre.

Una vintena de persones, de totes les edats, repartides entre els quatre dies, van participar de l'activitat.

Us animen a participar a l'Aplec de la Mussara, un Aplec que va començar l'any 1976, fa quaranta-vuit anys. Es va fer quatre anys seguits, però per diversos motius es va deixar de fer fins a l'any 2009, que es va reprendre. Confiem que es pugui continuar molts anys més.

■ ■ ■

VILAPLANA

El Camp de Treball

Aquest estiu, i per cinquè any consecutiu, Vilaplana ha acollit un Camp de Treball de joves, organitzat per la Generalitat de Catalunya i gestionat per la Cooperativa de lleure Quàlia, especialitzada en l'àmbit del lleure i l'educació.

Enguany ha tingut lloc la quinzena del 28 de juliol a l'11 d'agost, i hi han participat 15 joves, 6 noies i 7 nois, de 14 a 17 anys, acompanyats de 2 monitores, l'Aina i la Maria. El grup s'ha allotjat a les instal·lacions municipals de l'Edifici de la Caixa Rural.

Les monitores van organitzar els joves en 3 grups, de manera que cada dia al matí, dos dels grups anaven a fer la feina tècnica i el tercer grup, amb una de les monitores, es quedava a la casa (endreça, preparar l'esmorzar, descans). Així, dos dies consecutius treballaven i el tercer, descansaven.

El Camp de Treball, amb el Josep Bigorra, Alcalde de Vilaplana, amb la Carmina Blay, Coordinadora Territorial de Joventut i amb el Jordi Querol, membre de Recuperem el Patrimoni.

Acció al Pou de calç.

Netejant l'entorn del pou de calç.

Netejant els Rentadors.

Netejant el voltant de la bassa del Molí del Savall.

Netejant la bassa del Molí del Savall.

Aquesta vegada es va actuar a dues zones del curs del riu: A la de la font de les Creus i a la dels Rentadors.

Els joves van fer tasques de desbrossat dels voltants de la Font i de recuperació del forn de calç del Josep Guillermo (traient la terra que, amb el pas del temps s'havia dipositat a la base del forn).

També van fer una actuació de neteja i desbrossat a la zona de la bassa del Molí del Savall, que es troba al damunt dels Rentadors. Es va fer una bona feina.

Ambdues activitats eren coordinades per membres del grup local Recuperem el Patrimoni. L'últim dia van preparar un Skape room de por, dins la casa on s'havien allotjat i també van mostrar els espais del riu on havien intervingut.

El cap de setmana del Mussart es van instal·lar a la Mussara. Les dues nits van fer bivac a la zona del voltant del Refugi. El dia del Mussart van collaborar, controlant les entrades, posant les polseres i acompanyant els voluntaris que conduïen els grups.

El grup es va mostrar actiu, collaborador, entusiasta i vital.

■ ■ ■

ACTES DEL 25è ANIVERSARI DE LO PEDRÍS

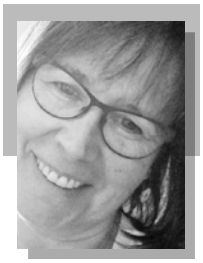

Antònia Farré

Josep M. Garcia

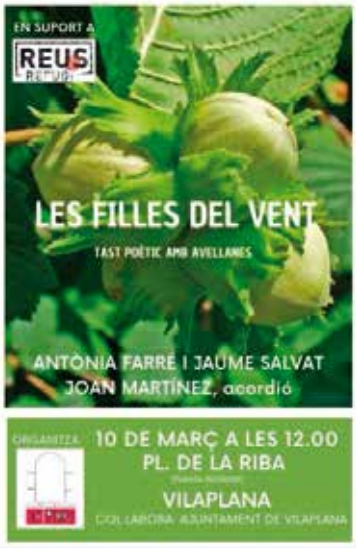
LO 100
2000 - 2025anys

Fina Royo

Jaume Salvat

L'equip de redacció de Lo Pedrís ha decidit celebrar els 25 anys de la publicació de la revista. La satisfacció és immensa perquè no és fàcil garantir la continuïtat d'una publicació local durant tants anys. Un dels puntals de Lo Pedrís és potenciar les propostes de les vilaplanenques i dels vilaplanencs a partir d'entrevistes, articles, conferències i altres actes més lúdics, a més de tenir la porta oberta a persones d'altres llocs per obtenir una oferta informativa més àmplia.

El dia 10 de març es va encetar la celebració d'aquest 25è aniversari amb l'espectacle ***Les filles del vent***, que és una proposta escènica poèticomusical creada per Antònia Farré i Jaume Salvat, amb l'acompanyament musical de Joan Martínez a l'acordió. A través d'un relat vivencial i d'un recorregut poètic, popular, la proposta ens endinsa en el món de l'avellana per conèixer encara més aquesta fruita, filla no només del vent, sinó dels nostres camps, de la nostra terra i de la nostra cultura, de la qual és un dels emblemes.

En aquest recorregut s'evoquen textos de poetes i músics eminentment camp

Dues imatges de l'acte Les filles del vent

Les Brases de Ca l'Olla
restaurant
Passeig de la Mussara, 8 - 43380 VILAPLANA
lesbrasesdecalolla@gmail.com
F-Les Brases de ca l'Olla
Tels: 977 782 862 - 661 793 565

Dietètiques Cabré, C.B.
peso forma
ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA
C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

FORN DE PA I PASTISSERIA
Llaurado
PA CUIT AMB LLENYA
Avgda. Dr Vilaseca 10 Avgda. Joaquim Mir 11
Tel. 31 54 52 Tel. 81 50 04
REUS L'ALEIXAR

VILAPLANA

tarragonins (Xavier Amorós, Gabriel Ferrater, Oleguer Huguet, Marià Manent, Jaume Mariné, Isabel Olesti, Lena Paüls i Els Pets) que hagin referenciat l'avellana al llarg de la seva trajectòria i d'adaptacions de poemes d'altres autors (Mn. Ramon Berguedà, Josep Carner, Joaquim Folguera, Guerau de Liost i Maria Mercè Marçal). El discurs narratiu sobre el recorregut vivencial pel món de l'avellana ha estat escrit per Jaume Salvat. També dites i expressions populars es van entrellaçant en una posada en escena íntima i recollida.

Es busca una connexió emocional amb el públic perquè tothom té records que s'hi relacionen o perquè tots hem tingut avellaners o hem tingut gent que ha plegat avellanes o coneix algú que en té o hem passejat per aquest paisatge que de vegades transitem sense mirar-lo. Es vol provocar aquesta mirada amb intenció per entendre aquest entorn que vivim. De tota manera, més enllà d'evocar records i referències literàries al voltant de l'avellana, ***Les filles del vent*** també vol situar aquest fruit sec per excel·lència del Camp de Tarragona en un entorn lúdic, per la qual cosa després del recital poèticomusical, Jaume Salvat condueix un breu tast d'avellanes. En un format distès el públic n'observa l'aspecte, el color, l'olor, el gust o fins i tot el grau de cruixent amb un exercici que, de forma coral, fa que els assistents mosseguin alhora l'avellana crua per sentir com canta.

L'objectiu és mirar les avellanes amb uns altres ulls, perquè en definitiva el que es pretén és valorar la feina del pagès i en el fons el que es vol amb el tast és promoure aquesta feina tan dura per fer un producte tan extraordinari com l'avellana darrera i davant de la qual hi ha els pagesos.

* * *

El segon acte programat va ser la presentació del llibre ***Lo mig del món*** de Roser Vernet, a càrrec de Jaume Salvat, el dia 9 de juny a la sala de la plaça de la Riba.

La filòloga i escriptora Roser

Vernet es defineix com a *acomboiadora* cultural i social. Aquest compromís amb l'*acomboiament*, la portarà a exiliar-se a França, de l'any 1977 al 1984. Quan torna al Priorat obre una casa rural, Cal Perxe, al Molar, on funda el Centre Quim Soler, per la dinamització del qual el 2018 rep la Creu de Sant

Acte de la presentació del llibre **Lo mig del món.**

Mercedes-Benz
The best or nothing.
AUTOLICA
Concessionari Oficial Mercedes-Benz
Nacional 340, km 248, TARRAGONA. Tel.: 97 755 42 86. Pol. Ind. Estació de Mercaderies, Parcella 1, L'ALDEA. Tel.: 97 745 18 38.
Recasens i Mercadé 13, Pol. Agro-Reus, REUS. Tel.: 97 732 60 20.
info@autolicatarragona.es. www.tarragonaautolica.mercedes-benz.es

Jordi "per la seva tasca com a directora". Destaquen projectes culturals que relacionen els mons de la literatura i del vi amb la voluntat de vertebrar, singularment, el patrimoni cultural del territori, com ara Priorat en persona, la Poetada i l'Ensofrada. Ella mateixa diu que al darrere de les coses que passen hi ha persones que han estat fonamentals per preservar els llocs, motiu pel qual han aconseguit algunes victòries com impulsar al Priorat un canvi de mentalitat que ha portat a promoure la comarca a la Candidatura UNESCO com a Patrimoni de la Humanitat. Van començar l'any 2007 i el 2014 es van inscriure a la Candidatura del Priorat com a Mosaic Mediterrani a Patrimoni de la Humanitat.

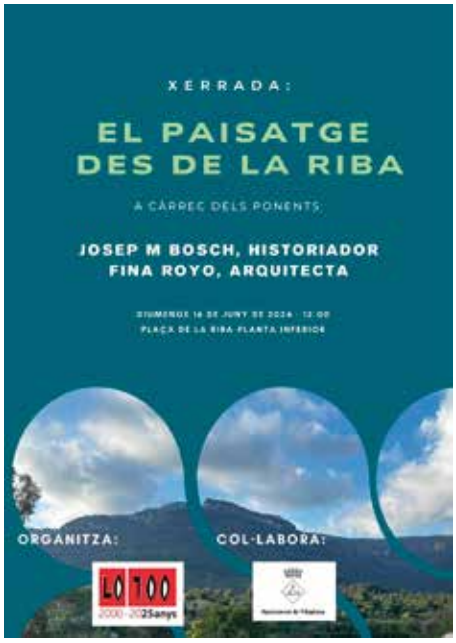
El llibre ***Lo mig del món***, editat per Club Editor, ha estat un èxit editorial i premi Ciutat de Barcelona 2023. S'hi planteja un camí que pot portar a un lloc o ves a saber a on, però recorre la memòria del Priorat i també de tota una generació. En aquest recorregut, que a cops es fa sol i altres en companyia, els records ens porten a reflexionar sobre la importància de com són els llocs, com els transformem i sobretot com els habitem, perquè en l'habitar i en la forma d'habitar es posen de manifest conflictes i contradiccions. Per això el llibre és també de denúncia "si ens furten l'aigua ens furten la vida" i de reivindicació "l'única certesa és que lo món s'acaba, però mentrestant, fent conlloga li podem allargar la vida!"

El llibre té una estructura circular: la partida, el camí, l'exili, la tornada, el record i el retorn, "que és sempre a casa". És un llibre per paladejar, de trago llarg, de balancí, de tenir temps. Hi ha capítols llargs i alguns molt curts, de només una frase. Es podria llegir sense seguir l'ordre que se'ns presenta. De fet, sembla fet a bocins com un mosaic, com un arxipèlag, com una constel·lació, vet aquí, com el Priorat.

Val la pena fixar-nos en l'índex, al final, en una espiral que ens porta a lo mig del món. També en les poètiques il·lustracions de l'Aina Bonet, filla de l'editora Maria Bohigas, que aconsegueix sintetitzar en un pictograma minimalista tot un capítol.

On és lo mig del món?, li pregunta finalment el Jaume. I la Roser, amb aquella mirada fina i directa, li diu: Jaume, lo mig del món és un sac d'avellanes com déu mana!

* * *

El tercer acte, el dia 16 de juny, va consistir en una xerrada sobre **El paisatge des de la Riba,** a càrrec de Josep Maria Bosch Casadevall, doctor en història, i Fina Royo Abelló, arquitecta. La idea era posar èmfasi en la sensibilització del paisatge que tenim i l'excusa per fer-ho va ser la Riba de Vilaplana.

La Fina ens explica que "de camí cap a Vilaplana la carretera mostrava un paisatge conegut, el d'una "gran panera abocada al mar" amb la serra de la Mussara emmurallant les vistes. El balcó-mirador de la Riba ens esperava ben parat, amb un cel enteranyinat que cobria amb contrastos nítids els vermells i verds dels cingles que han inspirat l'emblema del poble.

Davant nostre amb el fons escènic emmarcat pel finestral, teníem un públic atent perquè reconeixia amb imatges els records de temps pretèrits, de memòries viscudes en el lloc on érem.

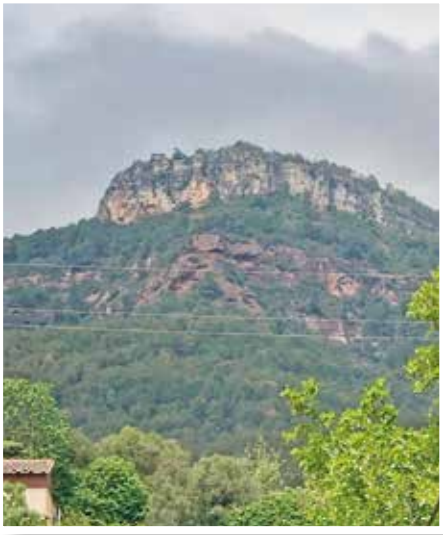
El *tàper* de plàstic, el pot de fusta i l'aixada prehistòrica varen ajudar a entendre la percepció --la mirada--

del paisatge al llarg del temps.

Vàrem insistir amb els valors —estètic, social i identitari— del paisatge encara avui poc reconeguts, vàrem remarcar els canvis del lloc i les dinàmiques de l'entorn en tres talls temporals —els anys 50 del segle passat, el canvi de segle i l'actualitat. Per acabar, vàrem instar a l'especial cura per intervenir en aquests llocs fràgils perquè no perdin el seu significat".

El tret de sortida, doncs, d'aquests 25 anys de publicacions i compromís a tirar endavant aquest projecte que és *Lo Pedrís* s'engega apostant per les persones locals, del

territori, parlant del territori. Ja esperem amb deler les properes activitats de celebració que ben aviat recollirem entre les pàgines de *Lo Pedrís*.

Des d'aquí, els signants de l'article, aprofitem per donar les gràcies a la redacció de Lo Pedrís de donar-nos l'oportunitat de poder participar en els actes d'aquest 25è aniversari.

■ ■ ■

VILAPLANA

La mort secreta de les paraules

Isabel Salvat Salvat

Hem triat, intencionalment, ***cabossa*** [kə'βosə] com a paraula d'aquest número, el primer que es publica després de l'estiu. Les raons són múltiples: Per alguns parlants pot tenir reminiscències estiuenques, pel record de les cabussades a la piscina o la platja; i per altres tindria el sentit d'una cosa que s'acaba, i per aquest motiu podria relacionar-se també amb el final de l'estiu. A més, segurament és, a banda d'un castellanisme, un localisme que s'està perdent.

Sebastià Mariner parla d'aquesta paraula com un substantiu local derivat del terme castellà *acabose* (que abans s'escrivia *acabóse*) per pèrdua de la lletra 'a' inicial, que passà a formar part de l'article. «*La inseguridad de la ae ha hecho posible la interpretación de frases como 'era l'acabóse', 'vindra l'acabóse' como si 'l'a' fuese artículo y lo restante un substantivo femenino, 'cabossa'*». Parla també del canvi de la terminació de la paraula que representaria una catalanització aplicada a moltes altres paraules (*coz*/cossa). [1]

El Diccionari històric de la llengua espanyola (1960-1996) defineix *acabóse* com un terme hiperbòlic de ponderació d'una persona, cosa o situació que ha arribat al darrer extrem, en general, amb un matís pejoratiu, que denota desordre, confusió, caos, i que s'empra sobretot a la frase: ser alguna cosa el *acabóse*. [2] Així mateix el considera Mariner, però va més enllà en el significat, portant-lo a la *cabossa* vilaplanenca: «*el desastre final, la derrota deshonrosa en una pelea, cuando el vencedor reduce al adversario haciéndole hincar incluso la cabeza (acabussar) en el suelo*».[1] Així, explica que 'acabussar' estaria en l'origen de la formació d'aquest castellanisme. També afirma que a ell li va costar "descobrir-lo", ja que era d'ús tan comú que, difícilment, se l'associava amb la paraula original.

El DCVB recull *cabossa* com a "Extrem d'una cosa més gruixut o voluminós que la resta", aquest significat sembla ser bastant comú en les parles de diferents localitats.[3] Sembla que també s'utilitza *cabossa* a Ulldecona per denominar a una «persona que va a la seua i no es deixa convèncer»[4,5] , però amb el significat que té a Vilaplana no l'hem trobat enlloc; ni escrit *cabossa*, ni escrit *caboça*, com s'utilitza a Tortosa i Benifallet per denominar la cabeça d'alls.[6]

Cabossa era totalment vigent en les generacions de més edat l'any 2003,[7] però les generacions més joves no la coneixien; cap dels parlants nascuts abans del 1985 va relacionar *cabossa* amb el significat que va recollir Mariner, més aviat ho varen fer amb tirar-se de cap a l'aigua, acabussar-se,[8] «fer un cabussó».

Exemple d'ús:

Branques seques, avellaners morts, poques avellanes... això és la *cabossa*!

En agraïment a les persones que estimen les nostres paraules, encara que ens vinguin de fora. I a les que tenen cura dels avellaners, a pesar de tot.

1.- Mariner Bigorra S. Castellanismos léxicos en un habla local del campo de Tarragona. BRABLB, XXV. 1953

2.- Real Academia Española. Diccionario histórico de la lengua española. *https://www.rae.es/dhle/*

3.- Alcover A, Moll F. DCVB. Diccionari català-valencià-balear. Palma: Moll, 1930-1962

4.- Brusca PO. La meua parla al país dels falduts. 2014. *https://pobrusca.wordpress.com/2019/04/03/expressions-dulldecona-c/*

5.- Potser amb aquest significat l'utilitzava la mare. Recordo que quan era petita i en feia alguna de grossa, bona o dolenta, la mare deia: «la *cabossa* en patinet!»

6.- Castellà Espuny CM. Els parlars del Baix Ebre. Estudi geolingüístic. Tesi dirigida per Pere Navarro i Olga Cubells. Tarragona: URV, 2020. *http://hdl.handle.net/10803/669614*.

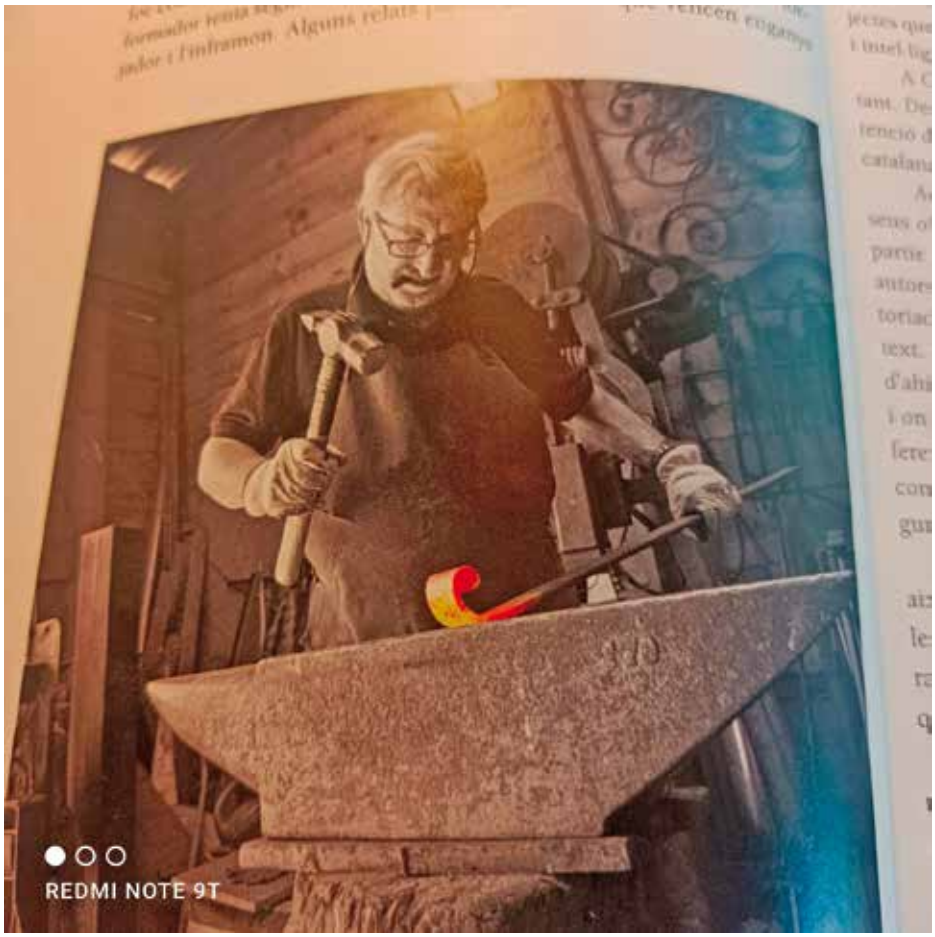
7.- La Carmeta Pistol EPD em va dir: «jo la *cabossa* me la imagino com una cosa molt fonda i molt negra».

8.- Aquesta paraula sí que és normativa, però sembla que és més comú 'capbussar'. Segons el DCVB 'acabussar' seria un terme antic. És curiós que sigui encara vigent encara a Vilaplana. Segons Mariner a Vilaplana conjuguem acabosso, etc en comptes de 'acabusso'. Creiem que aquesta peculiaritat és encara vigent a la parla actual.

Alexis
PINTOR D'ESPAIS & MATERIALS
Carrer de Sant Isidre, 4 ★ 43380 VILAPLANA
Tel. 676 796 439 ★ simoalexis806@gmail.com

La saga dels Xecos
La família Martí, serrallers i forjadors

Xavier Martí Ramon
Mestre Artesà Forjador

El 13 de juliol de 2024, jo, Xavier Martí Ramon, estava amb 90 forjadors al cul del món, a Alins, al Pallars Sobirà, fent una fira de forjadors i realitzant una escultura: "No eren bruixes, eren dones", en record de les Ramelleres que van penjar al Pallars Sobirà. Després de forjar, em vaig asseure al bar a prendre un refrigeri i, tot d'un plegat, ve el Josep Mestres de Vilaplana, acompanyat d'un grup de persones. Vam estar xerrant, i parlant amb la senyora Teresita Mateu, va sortir Vilaplana.

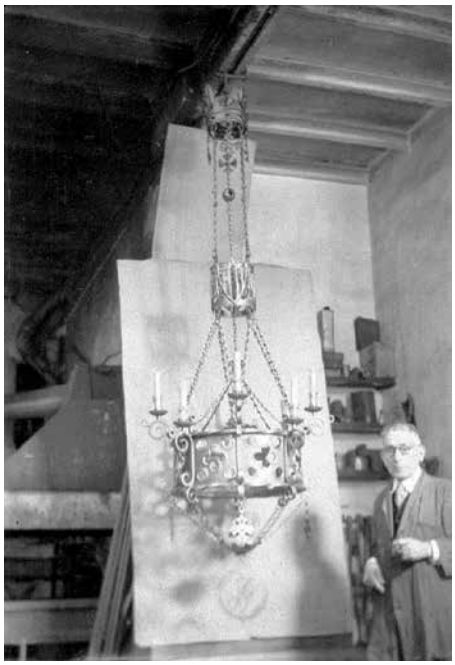
"Si jo soc de cal Xeco!" La meva àvia, Francesca Ferré Mestre, la meva besàvia, Maria Mestre Ferré i el meu avi Pelegrí Martí Roig. També surt cal "Tivissano", la tieta Rufina i la tieta Anita. Tots de cal Xeco. El món és molt petit i ple de sorpreses.

El meu avi va forjar la llàntia de l'església de Vilaplana i el meu pare, Lluís Martí Ferré, va prometre que faria la llàntia de la Mare de Déu del Roser. Aquesta segona llàntia la vaig fer jo, complint el desig del meu avi. Vàrem fer una gran festa quan la vam penjar a l'església.

L'avi Pelegrí Martí Roig se'n va anar a Barcelona després d'haver-se iniciat en l'ofici a Lleida, en el taller del seu pare Lluís Martí Font, que era boter (el ferrer del Taller La clau grossa de Cervera li va ensenyar l'ofici per a fer els cèrcols).

L'avi, l'any 1917, fundà el taller al carrer Bailèn 118. Era un local que, al davant, era vivenda i al darrere hi havia un petit taller.

El meu avi comença a fer contractes de feina i el taller queda petit. Per

això van traslladar la vivenda a un pis de l'edifici del davant i van poder ampliar el taller. El meu pare, Lluís Martí Ferré, s'incorpora al taller i comença a fer feines singulars. Van construir el camerino de la Verge del Pilar de Saragossa compost per planxes que protegien el manto de la Verge, per no haver de treure'l com es feia abans.

Van construir unes comportes per la presa del Pantà de Riudecanyes, al Baix Camp. Es va construir i col·locar la primera porta de 6 metres de llarg que pujava des de terra fins a dalt al sostre, en el passatge Arcàdia, a Barcelona, per tancar-lo a la nit. I també, moltes portes del carrer Bailèn per l'entrada de les finques.

A casa érem el pare, la mare, el

meu avi i sis germans. A la postguerra s'havien de fer molts diners per a donar menjar a tanta gent, i a més a més s'hi van ajuntar dues tietes del meu avi de Cervera.

Un dia apareix el senyor Pellicé, que era el conserge del xalet de la casa Bayer, situat al carrer Bailèn, cantonada amb Diputació, buscant un ferrer perquè necessitaven obrir les portes de les sales de la nova fàbrica Química Farmacèutica Bayer, que instal·laven als terrenys que havia ocupat la fàbrica de la Hispano-Suiza.

El meu avi i el meu pare van anar al carrer Viladomat – París a obrir les portes de les sales amb rossinyols i ganzues. Allò va ser l'inici de la gran feina que varen tenir: portes, escales, finestres, reixes, taules, etc. Durant 40 anys vàrem ser els ferrers de la casa Bayer. Tot el ferro passava per les nostres mans. Els últims 10 anys jo hi vaig anar gairebé cada dia.

Al mateix temps, junt amb tota aquesta feina, es presenta al taller un nord-americà que volia que li féssim ferros de llar de foc per exportar als Estats Units. Durant 15 anys vam fer centenars de caixes de ferro forjat que portaven al port de Barcelona. I així vam exportar ferros forjats per tota Amèrica del Nord.

Quan el meu pare es jubilà, jo, amb la meva senyora, Neus, vam agafar el comandament del taller.

En aquesta època torna el ferro forjat per mobles, taules, llits, llums de peu, cadires, baranes... tot per particulars, tot per a les llars de tot Catalunya.

En una cerimònia a Pedralbes, Artesania de Catalunya i el ferrer Víctor Cunillera, Secretari del Gremi de Serrallers ens presenten, junts amb altres, com a forjadors per a ser nomenats com a Mestres Forjadors Artesans (títol que encara conservo). Fou el dia 19/3/2007.

Després de jubilar-me, em dedico

a les fires del Ferro arreu de Catalunya i a la Catalunya Nord com és Arles-sur-Tech, i a casa, Alins, Alpens, Besalú, Campdevànol, Llimiana i d'altres.

En fi, tota una vida dedicada al Ferro. L'any 2017, en el Real Cercle Artístic de Barcelona vàrem celebrar el centenari de la fundació del taller. Allí mateix vam forjar, junt amb els forjadors Valentí Martí, Rafel Artiguer, Francesc Martínez, etc. un faristol que vam deixar damunt de l'escenari del teatre del Real Cercle Artístic. Per a mi va ser un esdeveniment que recordaré amb molt d'afecte.

Ves qui ho diria que anant a forjar a Alins trobaria gent de Vilaplana!

Bons records de Vilaplana jugant amb el Pere Valentí Mora, porter del Barça. També un germà meu es va casar amb Assumpta Huguet, filla del mestre Oleguer Huguet, premi en Gai Saber.

Estic content de reviure aquests moments. Jo, de petit hi vaig passar dos estius a la casa que tenia el meu avi, que es deia «el Mas de Mi».

Gràcies a la revista Lo Pedrís per haver-me donat l'oportunitat de poder explicar aquestes petites històries.

Gràcies al Josep Mestre Huguet per aquest retrobament amb Vilaplana i a la senyora Teresita Mateu com a punt d'unió de tot plegat.

Atentament,

Xavier Martí Ramon,
Mestre Artesà Forjador
Sant Cugat del Vallès,
7 i 8 de setembre de 2024

■ ■ ■

Solució

PASSATEMPS

LA PARAULA MÉS LLARGA

VERTICAL: ANTICONSTITUCIONALMENT

HORITZONTALS: **1-** ALASKA **2-** ANCHORAGE **3-** ALBERTA **4-** COLÚMBIA **5-** VANCOUVER **6-** CALIFÒRNIA **7-** GOLDEN GATE **8-** LOS ANGELES **9-** YOSEMITE **10-** MÈXIC **11-** GUATEMALA **12-** TEGUCIGALPA **13-** NICARAGUA **14-** COSTA RICA **15-** SAN JOSÉ **16-** PANAMÀ **17-** COLÒMBIA **18-** GALÁPAGOS **19-** LIMA **20-** XILE **21-** SANTIAGO **22-** ANTÀRTIDA

VALFRES Pinturas
pinturas y papeles pintados
SISTEMA MULTICOLOR
Más de 5.000 colores
al instante
977 31 71 54
Av. de Falset, 171 (ctra. de Alcolea)
43206 REUS (Tarragona)

camí de formiga
vespres d'estiu als masos

Una nit d'estiu mullada i màgica a Vilaplana

El dissabte 6 de juliol, Vilaplana va viure una nit màgica amb la celebració de l'edició d'estiu de Camí de Formiga. La plaça de la Riba es va vestir per acollir un esdeveniment que va reunir a veïns i visitants en una vetllada cultural quilòmetre zero que, tot i la presència de l'esperada pluja, es va poder desenvolupar.

La jornada va començar a la sala d'actes amb les narracions de la Roser Bonet, que ens va transportar a petits i grans a mons imaginaris amb les seves "Petites històries". A continuació, l'Alba Closa i el Marc Mestre, acompanyats al piano del Joan Arnau Pàmies i conduïts pel Pep Mestre, ens van captivar amb

el seu recital basat en l'obra "Anecdotari de Vilaplana" d'Oleguer Huguet, una petita joia produïda especialment per a l'ocasió.

El monòleg teatral de Julio Alonso "La trucada del fill", va ser sens dubte un dels moments més intensos de la nit. L'actor, amb la seva interpretació magistral, ens va emocionar amb una història sobre la paternitat, la culpa, la

FARMÀCIA
M. TERESA HUGUET VILELLA
Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat

EXCAVACIONS I TRANSPORTS
MIRALLES
SALVADÓ - MARINÉ, S.L.
Horts d'en Serra
Partida la Boella, Polígon 6, n.130
Tels. 977 816 489 - 665 562 648
43365 - ALFORJA
mirallesalforja@salvadomarine.com

Col Còbit
CASA RURAL - VILAPLANA
Carrer Major, 30 - Tel. 693 058 936
info@calcobit.com - www.calcobit.com

redempció i un peix que cau del cel.

Ja a la plaça, la nota musical de la nit la van posar les Escarteen Sisters, que ens van presentar el seu disc "Caure sostingut" dins de la programació de Vilaplana Viu la Música. Sense massa elements —dues veus, una viola i un violoncel— aquestes dues germanes ens van endinsar en un món de sofisticades melodies i harmonies.

El sopar, que es va haver de fer a cobert, va posar el punt final a una nit mullada però memorable. Veïns i visitants vam compartir taula, converses i somriures en un ambient distès i festiu.

Camí de formiga vol ser una finestra oberta al talent local i una celebració de la nostra identitat, així com una bona excusa per trobar-nos i compartir. Des de l'organització volem agrair a tothom que ho va fer possible l'edició d'aquest estiu. Seguim!

■ ■ ■

El BIBLIOCARRO: un estiu de llibres a la mà de tothom

Vilaplana ha viscut un estiu molt especial gràcies al Bibliocarro, una iniciativa de la Comissió per al foment de la lectura i la Xalateca. Durant cinc setmanes de juliol i agost, un vehicle carregat de llibres de tots els gèneres i per a totes les edats ha visitat setmanalment el Casal Vilaplanenc per apropar la lectura als veïns i veïnes.

Les tardes de dijous, a partir de les 19 h, la terrassa del Casal es transformava en un oasi lector. Grans i petits podien trobar una gran varietat de llibres per tots els gustos: novel·les, contes, àlbums il·lustrats, còmics, poemaris, revistes... I tot plegat, a l'aire lliure i en un ambient distès i acollidor.

La iniciativa, a més, es va complementar amb diferents sessions de contes a càrrec de les narradores Roser Bonet i Dolors Bargalló, bibliotecària de les Biblioteques Municipals de Reus. Aquestes sessions, plenes de màgia i imaginació, van despertar la curiositat dels més petits i van fomentar el seu interès per la lectura.

Els adults, per la seva part, van tenir l'oportunitat de participar intercanviant opinions sobre els llibres que havien llegit, descobrint noves autores i autors i retrobant-se amb el plaer de la lectura.

Ens agradaria que el Bibliocarro torni l'any que ve, perquè la lectura és un tresor que hem de cuidar i transmetre a les noves generacions.

Comissió per al foment de la lectura.

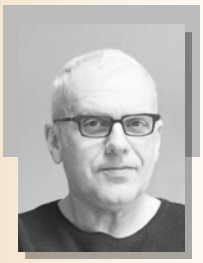
■ ■ ■

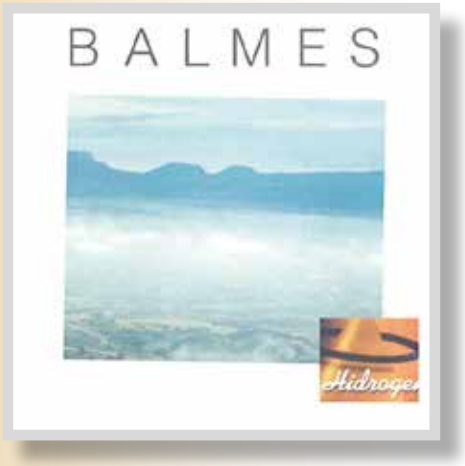
Balmes: minimalisme d'arrel catalana

Marià Arbonés

Direcció *reusdigital.cat*

La meva recomanació musical del cap de setmana. Vaig conèixer el grup Balmes a través de l'excel·lent programa de 'noves músiques' anomenat 'Hidrogen', dirigit pel periodista Albert Reguant. Poc després, vaig descobrir més detalls de la seva música gràcies al disc que em va obsequiar l'amic Pitus Borràs.

Era l'any 2000, i feia poc temps que els osonencs havien posat en marxa el grup i publicat el disc. Em va captivar fàcilment la música de Balmes, una barreja de música popular catalana amb arranjaments contemporanis. Ells la definien com a música minimalista amb arrel catalana. El grup estava integrat per nou músics, un quartet clàssic de corda i un trio clàssic de vent, units per un piano i una percussió. Escric en passat, perquè fa temps que no tinc referències actuals de Balmes i crec que ja no es troben en actiu. M'agradaria que no fos així.

El programa 'Hidrogen' va ser una bona plataforma de difusió de Balmes, així com d'altres artistes catalans dedicats a les 'noves músiques'. El primer disc de Balmes, que porta per títol el nom del grup, va comptar amb el suport del programa de 'Canal 33', i va ser editar per 'TV3'.

Així mateix, la cançó 'Les Agudes' que us presento, està inclosa en el disc 'Espais naturals de Catalunya, volum II', impulsat per Albert Reguant i la televisió catalana.

https://www.youtube.com/watch?v=WCjh5Hlq_L4

■ ■ ■

A veure si saps on és?

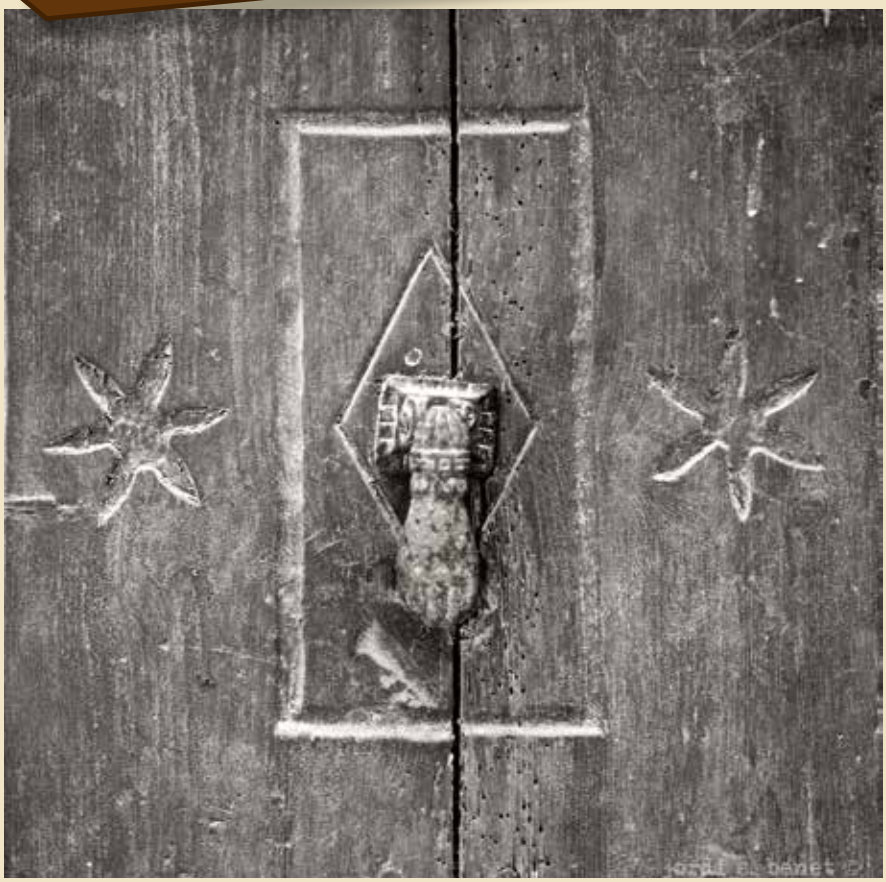

*Foto de **Jordi S. Benet***

A *Lo Pedrís* núm. 96, va sortir el pany de la porta del número 20 del carrer Major. El vau reconèixer?

* * *

A *Lo Pedrís*, núm. 97, tornem a posar el detall d'una altra porta del poble.

A veure si sabreu de quina porta es tracta i en quin carrer es troba.

Al poble, tenim elements especials, que tenen valor i història. És important que els reconeguem, que els valorem i que sapiguem on són.

Mussart 2024
Excel·lència i comunitat

Mercè Mariné

Un bosc de pins, encara verds —desafiant la sequera dels darrers anys—, ens acull com l'any passat... i com l'altre i l'altre... i com sempre. La natura ens acull sempre.

Sis pintores i un pintor exposen els seus quadres en set troncs d'aquests magnífics arbres.

La destresa de les mateixes pintores ho va fer possible. Una escala, un fil, molt d'enginy i vinga, a penjar els quadres!

Com el cavall que mira de reüll el genet abans d'iniciar la passejada, els arbres semblaven corbar-se endavant per veure —de cap per avall—, la pintura que lluïen com a medalla.

Un bosc esquitxat de colors, de vermells, de blaus-verds, d'ocres i d'imatges inspirades en la paraula de Vicent Andrés Estellés, en la poesia més sensual d'aquest autor.

Paraules transformades en pintura: viatge de la seducció a l'erotisme.

Gràcies, Adela, Anna, Dolça, Dolors, Helena, Nati i Jaume!

* * *

En aquest mateix indret, la Michaela i el Leo, dos joves de tretze anys, inicien el degoteig de poemes.

Poemes que parlen del poble, d'un poble, de quin poble? D'un poble sense possessius.

Poemes que parlen de l'ofici de forner i dels records de la infantesa. I el Leo i la Michaela posen la veu i l'ànima en les paraules del poeta valencià.

Gràcies, Michaela! Gràcies, Leo!

* * *

La directora del Mussart amb sis pintores i un pintor que van exposar els seus quadres.

Després d'aquest inici en la quietud del bosc, iniciem la itinerància.

Aquest any es mouen públic i intèrprets. Hi ha molt de moviment a la Mussara. Una campana sona per indicar els canvis.

El Joan Magrané ens va dir que li faria molta il·lusió fer el concert dins de l'església. Ens proposa Joan Sebastià Bach.

El Joan ens agafa la mà i ens intro-

dueix a l'obra que escoltarem: intensitat, expressivitat i una estructura variada, ens diu. Ens aplana el camí amb paraules entenedores i ens avança la dificultat de la partitura. Parla amb passió. Desperta expectativa. Acaba i somriu lleument.

Sonen els primers acords. Ens esquincen. Ens tallen la respiració. Un lament dolorós que es va repetint. No hi ha consol. La melodia avança. Ens porta. Ens transporta.

L'edifici esbatanat acull la música de Bach amb calidesa, abraçant l'avidesa del violí que el Joel Bardolet fa sonar magistralment. El públic escolta La Xacona de Bach, l'escolta i la rep amb tot el cos. Vibra el violí i vibra l'ànima del Joel, s'entrega, s'ofereix... el so, la concentració, la mirada, les mans... i el públic? Vibra també!

Sant Salvador s'omple d'aplaudiments. Sortim transformats.

El Joan i el Joel es preparen per repetir pròleg i concert. El repetiran tres vegades.

Eternament agraïts!

Gràcies, Joan! Gràcies, Joel!

I a fora, la veu dels intèrprets i les paraules de Viçent Andrés:

"... Es parlava d'açò
i d'allò altre.
Érem al cim de la muntanya. Nus...
… És el desig del teu cos vora el meu...
… Abans de fer l'amor jo perseguia
a cada pam, damunt la teva pell...
… Es desperta, de sobte, com un vell huracà
i ens tomba a terra els dos,
ens ajunta, ens empeny...
… entre paraules tendres i paraules obscenes...
… et sent al meu darrere, a les meves espatles...
… preservar amb els meus mots,
un idioma, un país, una forma de vida...
… i molt senzillament el besava després
com si begués amb castedat d'una aigua...
… i tot amb el seu nom petit sempre en minúscula."

Les paraules es barregen amb els aplaudiments, amb el so del violí, amb el públic anant i venint.

Gràcies, Anna, Carme, Coia, Isabel, Joana, Jordi, Pitxi i Soraya!

VILAPLANA

Finalment la corrua de gent es dirigeix a
Les Airasses.
Veus, crits, rialles...
Ens vestim, esperem un senyal i sortim de l'església.
Un llarg camí.
Lent. Una rere l'altra.
El so de la petita campana.
Encara no ens veuen. Veus, crits...
Iniciem la pujada.
La campaneta sona.
La nostra respiració s'acompassa.
I, silenci. Un gran silenci.
El color dels vestits, la llum del sol.
Comença la dansa.
Tretze dones que ballen!

Dansa comunitària. Un projecte que ha dut a terme la Maria Clara Mora. Una ballarina amb una sensibilitat i una professionalitat extraordinàries que estima la dansa i que ens l'ha fet gaudir en cada assaig, potenciant la creativitat de cadascuna de nosaltres, desvetllant sensibilitats, amb respecte, amb passió, amb la generositat i l'energia d'una dona extraordinària.

Art i comunitat.

Dansa comunitària al Mussart.

Gràcies, Maria Clara! Moltes gràcies!

Després del sopar ens va acompanyar Espaldamaceta, un cantautor íntim i genuí. Creador d'ambients. Un home ferm amb mirada de nen. Una veu que es transforma. Dúctil i resistent.

Gràcies, José Ramón!

Gràcies, Jordi Sánchez Benet, per les teves fotos, la teva dedicació i a la passió que poses en tot el que fas! Gràcies per un cartell tan bonic!

Agraïments a tot l'equip de voluntaris i voluntàries que van fer possible el Mussart 2024! Feina molt ben feta, treball en equip i molta il·lusió! Moltes gràcies per la vostra generositat!

Moltes gràcies, a totes i tots!

Gràcies, a l'Ajuntament de Vilaplana: Josep, Àlvar, Mireia, Judit, Magda, Doro i Marc! Gràcies per la feina, pel coratge, per la generositat!

Gràcies per la confiança!

Consolidació i treball en equip.

■ ■ ■

DONES QUE BALLEN: del whatsapp a la memòria

Antònia Farré Sanfeliu

Formar part d'un projecte de dansa comunitària és tot un repte, sobretot perquè quan et truquen per participar-hi no és important que no sàpigues ballar ni que estiguis jubilada. La trucada és de la Mercè Mariné, actriu, professora de l'Institut del Teatre i directora artística del Mussart, i em diu que serem un grup de dones de totes les edats. Fet i fet, a la meva edat ja queden pocs cartutxos per gastar i un desafiu d'aquestes característiques té el seu atractiu. De fet, la mare em deia, no et precipitis que tot arribarà! I té raó la mare, tot arriba, però per aquesta proposta només compto amb dos cursos de *Danzas regionales* fets a la *Sección femenina* de Reus, ara fa 50 anys!

El 21 d'abril entro a formar part d'un grup de whatsapp creat per la Mercè i, àvidament, comprovo que en el grup siguem dones de totes les edats. Se'ns convoca al primer assaig d'un projecte mussarenc, ens diu la M. Clara Mora, ballarina i coreògrafa, i espera que ens faci la mateixa il·lusió que a ella aquesta trobada d'experimentació per començar a moure'ns una mica.

A partir d'aquest moment, comença una allau de whatsapps de tota mena de disculpes perquè no s'hi podrà assistir, però que no fallarà a la propera, de canvis d'hores, de canvis de dia, de confusió pel lloc on s'havia quedat, que ja s'ha dit en un missatge anterior, que si hem de portar roba de dansa, però sobretot en cada missatge es desprèn l'emoció de voler donar-ho tot fins al final.

Totes i cada una de les sessions d'assaig van ser d'enriquiment mutu, de connexions especials amb cadascuna de nosaltres, de ganes de no parar, de lliurament a les propostes que la M. Clara provocava que féssim sense ni adonar-nos-en, de fer créixer els moviments, de fer-los més complexos o més senzills, fins a aconseguir sinergies que ens unien en tot moment.

Els whatsapps s'intensificaven a mida que s'acostava el gran dia: les sabates, el maquillatge per a les sabates, els vestits, que si vols llonganissa per sopar, que si quedem a la Planeta, no que quedem a la Rasa, que si repassem perquè no recordo què es fa després dels moviments dels ocells, que si el moviment coral el repetim o no en fer el cercle…

Vaja, la memòria, potser més que el moviment, la memòria, he de confessar que per a mi era un treball feixuc! Però sempre hi ha un deslloricador que apareix en el moment límit. I sense esperar-ho, per via particular, m'arriba un whatsapp aclaridor que explica tot l'espectacle i que em permet afiançar tot el procés. És de la Isabel, la meva cunyada, que amb un esforç de sintetització relata tot el contingut de la dansa[1]:

* Les dones hem quedat a la plaça per arribar a un acord. Sabem de les contradiccions de les quals partim, en relació amb la feina del camp: agafar (Isabel), de negació (Diana), recollir (Mercè), negació (Ingrid). Ho tornem a dir. I és llavors que les joves ens diuen de volar. I volem fins que caminem cap al lloc de parlamentar i acordem donar (Mar), però la generositat ens treu força i caminem enrere fins a caure. Mirem el món, el que ens espera si som incapaces de volar. I volem!

Contentes, ens barregem entre nosaltres, com si ens ho expliquéssim. I les campanes ens tornen a la realitat, ens immobilitzen. Fins que, rendides, acotem el cap i el cos. Però sabedores que tenim un lloc a la terra, el marquem, ens hi posem a sobre i girem. Ballem les contradiccions, però les acabem amb una clara opció a la joia (Antònia, Gisela, Lourdes, Aïda) i la renúncia a treballar. Fins i tot juguem amb el secret de les senalles i el compartim mentre fem el joc de l'anelleta. I després ballem com boges, ens desequilibrem i ens alliberem. Ballem lliures amb la consciència que juntes tenim poder i, molt juntes, ho diem al món.

El nostre esperit joiós es manifesta en un solo (la Maria Clara). Però sabem que, en relació amb l'amor, hi ha una segona contradicció: t'ho dono tot (Mar), em puteges (Soraya), estic trista (Sílvia), però me'n surto (Mariona), i a fer punyetes, me'n vaig ben lluny (Cristina).

Tornem cap al lloc de parlamentar i no ens en sortim, anem i venim, correm… Assumim les contradiccions i les acabem ballant com *locas*.

* * *

1.- Els noms de les participants (entre parèntesis) representen moviments coreogràfics que han sortit de nosaltres mateixes durant els assajos gràcies a les indicacions de la M. Clara. La Isabel fa una interpretació del que significa per a ella cadascun dels moviments.

Una dosi de prosa poètica per activar la memòria! Una versió del relat de l'espectacle molt pensada i encertada, tot un regal, que finalment em va semblar que no podia quedar en una conversa de whatsapp.

El més curiós de tot és que abans del sopar, un cop acabat el Mussart, una persona em va venir a explicar la interpretació que personalment havia fet de l'espectacle i gairebé va dir-me el mateix que la Isabel havia escrit. Si hi va haver o no una interferència, o suplantació d'identitat, amb el whatsapp i li va arribar el de la Isabel, no ho sabrem mai, però Dones que ballen era això, un homenatge a les dones del nostre territori que han lluitat, enraonat, comunicat, treballat, patit, gaudit i volat.

EL PULSÒMETRE

La Redacció

PUJA

Puja la implantació del primer cicle d'educació infantil a l'Escola Cingle Roig de Vilaplana.

Amb aquesta implantació es facilita l'escolarització dels infants d'1 a 3 anys al mateix municipi. Resulta que era insostenible la creació d'una llar d'infants per oferir aquest servei.

Per tal de fer possible aquesta implantació s'han fet una obres de redistribució i adaptació de diversos espais de l'escola.

També, cal destacar la col·laboració de tota la Comunitat educativa: consistori, famílies i personal docent que amb les seves ajudes van fer possible l'obertura de les instal·lacions el primer dia del curs, el passat 9 de setembre.

BAIXA

Baixa la convivència entre el veïnat del poble.

Aquest estiu s'ha notat un cert relaxament en el compliment de les normes bàsiques i mínimes de convivència entre veïnatge.

Una part de vilaplanencs s'ha mostrat molest per la deixadesa que es té a l'hora de recollir els excrements dels gossos o de netejar les seves orines, la gran quantitat de burilles i escombraries que es poden trobar en determinats indrets del municipi o, també, el fet que alguns vehicles motoritzats transiten a tota velocitat pels nostres carrers amb el perill que això comporta.

Així doncs, la convivència entre veïns no sempre és senzilla, però amb una mica de col·laboració i respecte, tots podrem gaudir d'un ambient més agradable.

Els gats dels trossos i la normativa

Al número 82 de *Lo Pedrís* explicàvem que s'havia constituït l'associació Mussagats, el 23 d'octubre del 2020, i en altres números s'ha fet un seguiment de l'evolució i activitats de l'associació. En aquest número volem explicar si pot tenir impacte la tasca de Mussagats (Captura- Esterilització–Retorn) en els gats dels trossos tot informant de la normativa actual referent als animals domèstics.

Comencem pels gats dels trossos. Tota la vida n'hi ha hagut, a Vilaplana. Són gats amb amo, i els amos tenen cura de la seva alimentació. Poden ser més o menys mansois, però tenen el seu territori i la seva feina: mantenir a ratlla els rosegadors.

Està molt ben ideat, ja que els ratolins i les rates mengen moltes avellanes i ametlles, i els gats són bons caçadors. A més, l'olor dels gats els hi provoca un efecte aversiu. De fet, s'ha vist que, en el control dels rosegadors, la simple presència de gats és més efectiva que la quantitat d'animals caçats.

Ara bé, els gats de tros entren dins dels objectius de Mussagats? Recordem que l'associació va néixer amb la voluntat de protegir i controlar els gats ferals del poble. Això ens porta a una altra pregunta: els gats dels trossos són gats ferals o domèstics, o potser se'ls ha de considerar salvatges?

Recordem la diferenciació entre gat feral i gat domèstic; tots dos són de la mateixa espècie (*Felis catus*) però els gats domèstics viuen en una casa que consideren el seu territori, i els gats ferals viuen a l'aire lliure. Potser sota aquest punt de vista els gats dels trossos serien ferals. Però la diferència més important entre els dos tipus de gats és que mentre els domèstics estableixen vincles afectius amb els humans amb qui conviuen; els ferals no estan socialitzats amb els éssers humans. I els gats dels trossos reconeixen l'amo i fins i tot, de vegades, busquen el contacte amb altres persones.

Grup de gatets d'una de les colònies de Vilaplana. Observeu com, tots junts, esperen el menjar. Això denota un alt grau de socialització.

No hi ha una ratlla ni morfològica ni genètica entre els dos tipus de gat; i així pot donar-se que un gat domèstic abandonat esdevingui feral, i un gat feral pugui ser adoptat i es torni domèstic. De fet, se sap que molts dels components de les colònies de gats ferals han estat gatets nascuts en cases i després abandonats.

En canvi, el comportament és diferent. Per exemple, els gats ferals quasi mai miolen. Miolar és un signe de domesticació, ja que, per una banda, conserva trets infantils (els gatons sí que miolen) i per una altra és una imitació de la parla humana. Difícilment estableixen contacte visual amb les persones. Si els crides, se'n van. Desconfien dels humans.

Una de les gates comunitàries de Vilaplana, la Samsa. El seu pelatge atigrat, molt típic de la raça europea. No té cap dels trets característics del gat salvatge.

En canvi, sí que existeix una diferència genètica[1] entre el *Felis catus* i el gat salvatge[2], anomenat també gat fer (*Felis silvestris*). No és tan important com per impedir que hi hagi entrecreuament entre els dos tipus, de fet, els mascles salvatges poden buscar femelles *Felis catus* i fecundar-les. Així que no seria descabellat pensar que algun gat de tros tingues trets salvatges, només que hi ha una població tan minvada de gats salvatges[3] que difícilment podria donar-se aquesta situació.

Els trets comportamentals del gat salvatge són també molt diferents. És un animal solitari, mentre que fins i tot els gats ferals són molt socials, com Mussagats pot constatar tot veient l'organització de les colònies. També són territorials, però mentre pel gat domèstic el territori és la casa i pel feral l'àmbit pel qual es mou, la colònia, el territori del gat salvatge pot abastar uns 2 km^2. Tots tenen hàbits vespertins i nocturns, però els salvatges no coneixen l'estat d'entreson tan freqüent entre els domèstics,

1.- Convé apuntar que, segons estudis genètics, els gats que tenim a les cases no provenen de la domesticació del gat salvatge europeu, sinó d'una espècie africana domesticada al neolític per tal que capturés rosegadors.

2. No confondre'l amb el gat mesquer. El gat mesquer o geneta és un animal de mida més petita i cos més prim i allargat, amb potes més curtes. El musell és puntegut i la cua ampla a la base i acabada en puntal. Té taques longitudinals i no línies, tot i que en el cas del gat salvatge les línies poden ser longitudinals, sobretot a les potes.

3.- Sayol F, Vilella M. El gat salvatge (Felis silvestris) a Catalunya: Estudi sobre la seva distribució i coexistència amb altres carnívors. 2019 https://zoobarcelona.cat/sites/default/files/2020-02/MemoriaAJonch2018_GatFer_SayolVilella.pdf

car el contrari: estan sempre en moviment. Són agressius, i defugen la presència humana.

Morfològicament, també es diferencien: el gat salvatge és més robust, amb una capacitat craniana més gran i una cua més gruixuda, de punta arrodonida. Si alguna vegada dubtem, veient un gat de tros, si pot tenir antecedents salvatges, potser serà convenient observar-li el pelatge, ja que el del gat salvatge té un conjunt de caràcters distintius que ajuden a diferenciar-lo del gat domèstic:

- Ratlles negres darrere el cap que poden prolongar-se per l'inici de l'esquena.
- Presència d'una línia negra dorsal, la qual recorre el llom i finalitza a l'inici de la cua. Al gat domèstic, en el cas que hi sigui present, la línia sol continuar per la cua tot unint els anells.
- 2-5 anells negres a la cua. La punta també sol ser negre.
- Aurèola blanca a la zona de la gola.

En definitiva, els gats dels trossos són gats domèstics, que poden tenir antecedents salvatges, i com que Mussagats només té cura dels gats ferals, no ha esterilitzat cap dels gats que viuen als trossos, a menys que ho hagi demanat l'amo. Sembla que n'ha minvat el nombre, però aquest fet podria ser més aviat degut a altres motius; per exemple, els gats són molt sensibles als verins (herbicides i insecticides) o si se senten abandonats, perquè els amos del tros no els porten menjar ni els van a veure, podrien desplaçar-se cap al poble i trobar-se amb les bones condicions de les colònies, i acabar formant part d'una. De fet, sovint apareixen gats nous a Vilaplana.

De totes maneres, la normativa estableix que tots els gats haurien d'estar esterilitzats i portar xip, siguin de casa o de tros. Pel que respecta als gats ferals, de moment només s'exigeix que estiguin esterilitzats, tasca que està portant a terme Mussagats en nom de l'Ajuntament.

El Draco i la Queen amb la seva família actual. A aquests gatets i als seus germans els va rescatar Mussagats, ja que els van atropellar la mare. També ha gestionat les adopcions. Observeu quin comportament tan domèstic (fins i tot, sofert) tenen.

Recordem que, a Catalunya, el Decret Legislatiu 2/2008 del 15 d'abril estableix al punt 16.1 que el control dels gats ferals pertany als ajuntaments. Per tant, els ajuntaments tenen l'obligació, per llei, de destinar recursos per l'esterilització dels gats.

Parlant de normativa, el setembre passat va entrar en vigor una nova llei de protecció dels drets i el benestar dels animals (Llei 7/2023. BOE núm. 75 del dia 28 de març de 2023). Aquesta llei té especial rellevància, ja que regula la tinença d'animals domèstics i la seva cria i adopció.[4] Evidentment, toca molts aspectes, entre ells la cura dels gats ferals, als que denomina «gats comunitaris», amb tot el que això implica: no són gats domèstics, però pertanyen a la comunitat, i la comunitat n'ha de tenir cura. Per exemple, considera infracció molt greu donar mort a gats comunitaris, fora dels casos autoritzats per llei. Ens ha semblat interessant fer un resum d'altres punts, en referència als gats domèstics:

- Tots els gats s'han d'identificar amb microxip.
- Tots els gats s'han d'esterilitzar quirúrgicament abans dels 6 mesos d'edat (menys els inscrits com a reproductors).
- No es poden criar gats si no es té llicència de criador. La cria només la poden fer persones registrades com a tals.
- Els gats hauran de tenir una edat mínima de 2 mesos en el moment de la venda.
- La cessió gratuïta ha d'anar acompanyada d'un contracte de cessió en el que es declari aquesta condició. No es permetrà la cessió de gats de menys de 8 de setmanes d'edat.
- L'entrega d'animals en adopció només pot realitzar-se en centres públics de protecció animal o entitats de protecció animal registrades, i ha d'anar acompanyada d'un contracte d'adopció.
- Els animals objecte d'adopció hauran d'haver rebut els tractaments sanitaris preceptius.[5]

A Mussagats se'ns ha girat feina, ja que, com dèiem abans, fins ara no identificàvem els gats amb microxip quan els esterilitzàvem, de totes maneres, cal un desplegament d'aquesta llei, ja que no deixa clar si és obligatori fer-ho en els gats comunitaris i, sobretot, qui s'ha de fer càrrec de les despeses que això implica.

■ ■ ■

4.- Si algú vol consultar la llei completa: https://www.boe.es/boe/dias/2023/03/29/pdfs/BOE-A-2023-7936.pdf. El Consell de Col•legis de Veterinaris de Catalunya n'ha fet un resum, disponible en aquesta adreça https://www.bdv.cat/sites/default/files/common/Salut/sintesi_llei_de_benestar_animal_setembre_2023.pdf

5.- Tot i que la llei no ho detalla, s'entén que si adoptes un gat, aquest hauria d'estar identificat amb microxip, esterilitzat, vacunat i desparasitat, a més de testat per leucèmia i immunodeficiència felina.

LA FRESCA

C.E.I.P cingle roig VILAPLANA

Dibuixem L'ESCOLA

Infantil 1

■ VICTORIA

Infantil 2

■ MARIONA

Infantil 3

■ DUNA

■ ESTEL

■ LILY

■ MARTINA

■ NÚRIA

Infantil 4

■ CORALL

■ GERARD

■ YOSEF

Infantil 5

■ ABRIL

■ ADRIÀ

VILAPLANA

■ ARC

■ MIQUEL

■ NOAH

■ NURA

■ OLIVER

Ir

■ ABRIL

■ ANIOL

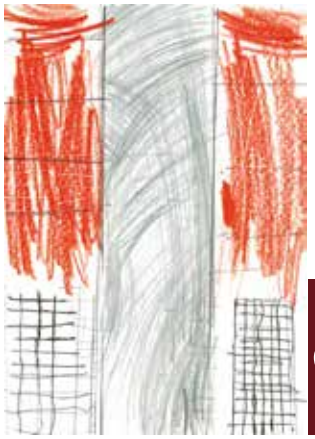

■ FALCÓ

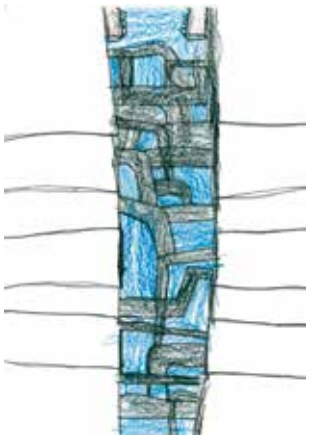

■ JANA

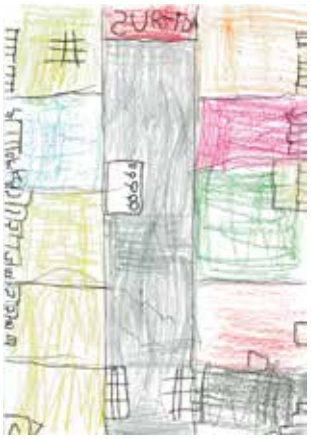
2n

■ MIQUEL

■ BLAI

■ ETNA

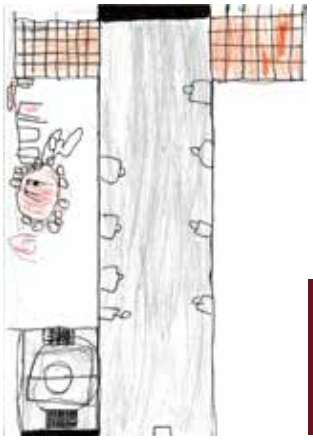
CASAL VILAPLANENC

C. Casal, 3 - 43380 **VILAPLANA** (Baix Camp)

3r

■ LLUC

■ MARTÍ

■ GUIM

■ INÉS

■ JORDÀ

■ MOHAMED

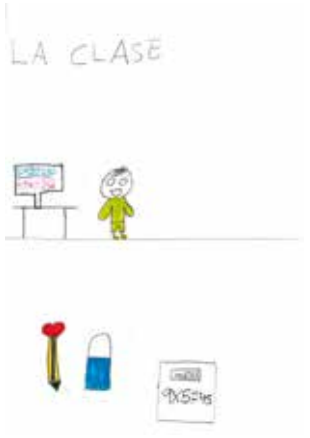

■ NUA

■ SAMUEL

4t

■ ARLET

■ BERTA

■ BRUNA

■ MONTSANT

La Tartrana de Cal Munter
Confort en Allotjament Rural
Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Mòbil 687 415 898 - www.latartrana.es

Instal·lacions JF
• Electricitat, Gas, Aigua.
• Calefacció i Aire condicionat.
• Aprofitament d'aigües grises i pluvials.
• Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.
http://www.usuaris.tinet.org/ijfega/inici
Jordi Fernàndez Llorens
instaljf@tinet.cat
Tel. 620 272 212

C.E.I.P cingle roig VILAPLANA

5è

■ YU'A

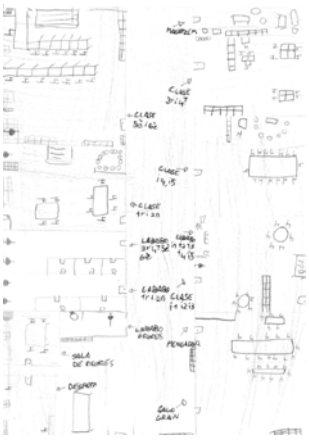
■ ADAM

■ ÀGER

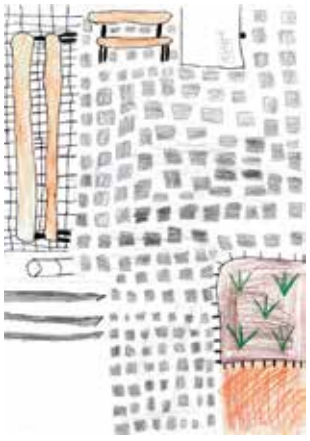
■ JOFRE

■ JÚLIA

■ MAKSIM

■ ONA

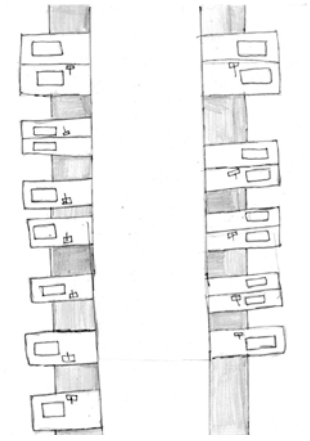

■ ROC

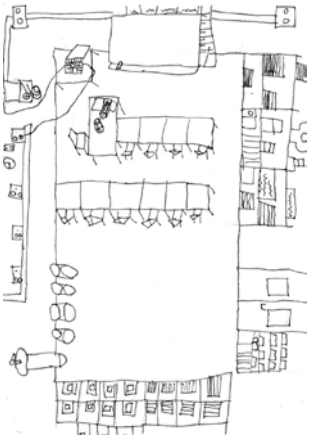
6è

■ TIAN

■ HOUDA

■ PEP

■ RAI

TABACS
ALIMENTACIÓ
Queviures Vilaplana
667 780 154
OBERT DIUMENGES I FESTIUS (10:30 h-14:00 h)
GEL, PA, CONGELATS, POLLASTRES A L'AST, BEGUDES FRESQUES

Què pensen la Comunitat de Grans de la reforma de l'Escola?

Escrit elaborat a partir dels escrits dels 22 alumnes de 3r, 4t, 5è i 6è de l'Escola Cingle Roig.

L'Escola nova és molt *xula*, ha canviat molt, sembla que sigui un altre *cole*. Es veu tot nou. Les parets pintades, les portes canviades de color. Hi ha parquet.

Ens encanta canviar-nos les sabates quan entrem al cole i posar-nos crocs o sabatilles. És com estar a casa, és molt còmode i sembla que estem en un hotel de 5 estrelles.

El Menjador/Sala de Música i Psico és molt gran i està molt canviat, ja que van "*derrumbar*" la paret i l'han canviat per una *corredera* estranya que no havíem vist mai, per separar el Menjador de la Sala. Ens agrada molt la porta *corredera*. Han fet una porta nova per entrar a la Sala gran.

Les classes són noves i molt *xules*, amb mobles molt bonics. Totes les classes són de la mateixa mida perquè han canviat una paret per ampliar la classe de 5è i 6è i també hi han posat una pica. Les llums de les classes són molt *xules*, fan molta claror i podem escriure més bé.

La classe de 3r i 4t és on hi havia el Menjador. Ens ha sorprès que sigui la nostra classe. És *xulíssima*, ens agrada perquè ha canviat molt i sembla que sigui més gran.

Ens agrada molt que hi hagi la Llar d'Infants a l'Escola. Ens agraden molt els nens petits, ens agrada cuidar-los, ajudar-los a posar-se els crocs i jugar amb ells. Les classes d'Infantil també tenen una porta *corredera*.

El pati està tot ordenat. No ha canviat quasi res, només un banc i l'entrada a la Llar d'Infants.

En definitiva, ens agrada TOT. **Ens agrada molt L'ESCOLA NOVA**.

Classe de 3r i 4t.

Classe de 5è i 6è.

Menjador i sala polivalent.

ELS CANVIS A L'ESCOLA

Aquest curs hem començat en una escola que sembla nova. Han canviat moltes coses: la distribució, tota l'escola pintadeta, per dins i per fora, el terra de parquet, una banyereta i un canviador al bany d'educació infantil. També hi ha noves incorporacions: comencem amb alumnes de llar, hem ampliat la plantilla: ara som dues mestres d'infantil i una tècnica en educació infantil... sembla com us deia una escola nova.

Però anem a pams, sí que han canviat moltes coses, però l'essència és la mateixa. Som una escola petita, on tots ens coneixem i ens acompanyem, els alumnes grans van a veure com estan els petits, juguen amb ells, els ajuden en el que convé, els acompanyen on faci falta. Els adults coneixem a tots els infants i ells ens coneixen també a nosaltres, tant si som les monitores del menjador, com si som vetlladores, l'administrativa, o els mestres. Realment és com si fóssim una gran família i això és el que no ha canviat i que estaria molt bé que no canviés mai, ja que és el gran tresor que tenim a l'escola.

Irene Escoda, mestra d'Infantil.

COMENCEM UN NOU CURS

Començar en una escola nova sempre és una aventura emocionant plena d'aprenentatges i descobertes. En travessar les portes de l'escola vam sentir-nos part d'una gran família, on tots plegats posàvem el nostre granet de sorra per a un nou inici de curs. Un començament ben diferent, ple de nervis i emoció, però amb una gran il·lusió per tot el que havia d'arribar: una escola completament nova, infants molt petits que s'incorporaven a ella per primer cop...

Han passat només dues setmanes des del primer dia, però mirant enrere ens sembla com si ens coneguéssim des de fa molt temps. I és que en tan poc temps hem conegut i viscut moltes coses junts!

Ens sentim afortunades d'haver fet cap a Vilaplana, a l'escola Cingle Roig, una petita i acollidora escola de tracte familiar, la qual ens ha rebut amb els braços ben oberts i ha confiat en les nostres capacitats com a docents donant-nos llibertat per actuar amb els infants, cosa que ens ha permès crear un ambient d'aprenentatge ric i estimulant a l'aula de les més petites del centre. On cada dia és una nova oportunitat per explorar, jugar i aprendre juntes.

És gratificant veure com entre les petites i nosaltres s'han creat uns vincles de confiança i seguretat tan ràpid. Veure les seves cares d'alegria i vitalitat en les entrades i durant la jornada ens motiva i ens emociona, tenint ganes de continuar creixent juntes. Sense deixar de banda la proximitat i confiança que des del primer dia ens han mostrat les famílies.

Estem emocionades per tot el que ens espera en aquest nou curs i per les experiències que viurem junts. Sense dubte, aquest és només el començament d'un viatge ple d'aprenentatges i moments inoblidables!

Vanesa i Cristina, les mestres de la Llar d'Infants.

Implementació del Primer Cicle d'Educació Infantil a l'Escola Cingle Roig de Vilaplana

En els municipis amb baixa densitat de població, amb un nombre d'infants d'entre un i tres anys molt reduït, no resulta sostenible la creació d'una llar d'infants. Aquesta realitat comporta la impossibilitat d'escolarització d'aquests infants, o bé la seva escolarització inicial en poblacions properes.

L'Ordre EDU/67/2020, de 26 de maig, estableix el procediment d'implantació dels ensenyaments de primer cicle d'educació infantil a les escoles rurals de municipis que tinguin una població de fins a 2.500 habitants, sempre que en el nucli de població hi hagi una escola rural única i sigui pública.

Les obres realitzades aquest estiu a l'Escola Cingle Roig han permès la implantació de la llar d'infants al mateix centre. Aquest nou curs, 2024 – 2025, una cinquantena d'alumnes des de 1-1 fins a 6è de primària inicien el 20è curs des de la reobertura de l'escola.

Les obres es van començar a principis de juliol i ha suposat la redistribució d'espais amb el canvi d'ubicació del menjador – cuina a l'aula d'usos múltiples que s'ha fet més gran i s'hi ha installat un envà mòbil per donar més polivalència a l'espai. També s'ha instal·lat un nou paviment amortidor i s'ha renovat la zona de banys d'infantil, on s'han connectat les dues aules per acollir els infants d'1 a 3 i de 3 a 5 anys. La reforma inclou també l'adaptació de diversos espais per fer-los més amplis, equilibrats, flexibles i pràctics a les necessitats de l'escola. S'ha instal·lat un sostre registrable a l'aula polivalent i nova il·luminació LED a totes les aules.

També s'ha creat un porxo nou a l'entrada de l'aula de la llar d'infants que dona accés al pati amb una rampa adaptada que facilita les entrades i les sortides, alhora que s'ajusta a les necessitats dels més petits del centre. Finalment, s'ha pintat tota l'escola exteriorment i interiorment, incloent-hi totes les portes de les aules. També s'han canviat les portes exteriors, per tal de garantir que compleixin la normativa vigent i s'han instal·lat canals pluvials per facilitar la recollida d'aigua i evitar les inundacions del pati.

Entrada a la Llar d'Infants.

El curs passat, 2023-2024, van implantar el 1r cicle d'educació infantil a l'escola rural, 144 municipis. Aquest curs, 2024-2025, continua creixent el nombre de pobles que s'adhereixen a aquest projecte i que aposten per l'escolarització dels infants del primer cicle d'educació infantil a les escoles rurals. Un altre municipi que aquest curs tira endavant amb aquest projecte, igual com ha fet l'Ajuntament de Vilaplana, és la Vilella Baixa, al Priorat.

Façana de l'Escola pintada de nou.

Així doncs, són cada vegada més els Ajuntaments que veuen la necessitat d'oferir tots els serveis educatius possibles a la seva població per tal d'ajudar a facilitar la conciliació familiar i laboral, alhora que s'aposta per mantenir les escoles obertes, vives que ofereixen una educació de qualitat en l'àmbit rural.

L'Ajuntament de Vilaplana ha signat un conveni amb el Departament d'Educació per un termini de 5 anys, en el que s'acorda que l'Ajuntament abonarà 5.000 euros anuals i el Departament d'Educació ofereix un/a professional

Classe de la Llar d'Infants.

TEEI (Tècnic/a Especialista en Educació Infantil) com a suport per a l'atenció de l'alumnat del primer cicle d'Educació Infantil.

El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya ha atorgat a través dels Fons Europeus MRR una subvenció de 132.535 € per al finançament de les obres de reforma i l'adquisició de mobiliari.

En resum, aquest curs 2024 – 2025, l'Escola Cingle Roig inicia un nou curs amb 20 anys d'experiència a la seva motxilla, amb un nou projecte de llar d'infants que garanteix la continuïtat del centre educatiu, amb una escola renovada i adaptada a l'educació del segle XXI, amb espais que afavoreixen la flexibilitat, els agrupaments multigrau/internivell i un projecte educatiu arrelat al territori, de qualitat i que permet mantenir la pedagogia i l'essència de l'escola rural.

MASPUJOLS, L'ALEIXAR i VILAPLANA

SEGUIM AVANÇANT EN LA CREACIÓ D'UNA COMUNITAT ENERGÈTICA

L'associació *"La Vall SoStenible"* es va formar la primavera del 2021.

Actualment, ja comptem amb 67 socis provinents majoritàriament d'aquests tres pobles que comparteixen la Vall.

La finalitat de l'associació és la protecció de la vida rural, la cultura tradicional, el patrimoni tangible i intangible i els ecosistemes de la vall.

Durant aquests tres anys hem portat a terme diverses accions:

- Actes de denúncia i oposició al projecte de la MAT que afecta el territori de la Vall SoStenible. El 15 de juliol del 2023 des de LVS es va coordinar una mobilització que es va fer simultàniament a diversos punts de l'estat espanyol per manifestar-nos en contra de les agressions a diversos territoris.
- Xerrades divulgatives i de sensibilització vers les energies renovables.
- Xerrada dirigida especialment als pagesos per alertar dels paranys d'algunes ofertes en sòls agrícoles.
- Col·laboració, juntament amb altres entitats dels tres pobles, en la participació de mercats o rifes solidàries.
- Reunions amb representants de diferents plataformes ecologistes per treballar en la protecció dels territoris agrícoles i forestals dels nostres municipis.
- Suport a propietaris afectats per la línia MAT en la presentació de les al·legacions.
- Adhesió a diferents manifestos ecologistes.
- Participació en diverses jornades, taules rodones o jornades de treball per compartir estratègies de lluita en temes d'alimentació, energia i aigua.
- Reunions amb els ajuntaments per a poder fer realitat la creació d'una Comunitat Energètica Local (CEL).
- Divulgació a través dels mitjans informatius donant a conèixer l'associació i el projecte de la Comunitat Energètica.
- Gestió de tota la documentació necessària per a obtenir la subvenció Solarcoop que ha de permetre realitzar els estudis previs que es necessiten per a crear la CEL.
- Selecció de les empreses que han de realitzar els estudis per a la creació de la CEL.

Què és una Comunitat Energètica Local (CEL)?

Les comunitats energètiques locals (CEL) permeten que persones d'un mateix territori s'organitzin per compartir i gestionar serveis energètics de forma eficient.

Una CEL pot oferir als seus socis els següents serveis:

Generació renovable comunitària: Energia fotovoltaica, eòlica, hidràulica, biogàs o biomassa, entre altres.

Subministrament d'energia 100% renovable: El subministrament d'energia 100% renovable és un dels principals objectius de la Comunitat.

Mobilitat sostenible: Foment de mobilitat sostenible i compartida (cotxes, bicicletes, furgonetes elèctriques…).

Eficiència energètica: Millora dels aïllaments d'edificis, electrodomèstics o maquinària més eficient.

Formació ciutadana: Aprenentatge i conscienciació en qüestions energètiques.

Energia tèrmica i climatització: Sistemes renovables

AUTOESCOLA LA SELVA
LA TEVA AUTOESCOLA AL COSTAT DE CASA
Av. Puig i Ferreter, 29 - Baixos
43470 - LA SELVA DEL CAMP (Tarragona)
977 844 154
aelaselva@gmail.com

REALE ASSEGURANCES
Agència Reale Selva del Camp
Av. Puig i Ferreter, 29 - Baixos
43470 - LA SELVA DEL CAMP (Tarragona)
977 844 154 // 630 655 077
arselvadelcamp@reale.es

(geotèrmia, aerotèrmia, biomassa…) a partir de propostes col·lectives.

Compres col·lectives: Llenya, plaques fotovoltaiques, sistemes d'aerotèrmia, calderes de biomassa, entre d'altres.

Emancipació i transformació: Abandonarem la dependència de les grans empreses que conformen l'oligopoli energètic.

Queden clars quins són els beneficis a nivell ambiental i de protecció del territori, però també cal tenir en compte l'estalvi a nivell econòmic. Per exemple, en una CEL on cada soci disposi d'1 kW de la potència obtinguda d'una instal·lació fotovoltaica comunitària, una llar amb un consum de 3.300 kWh a l'any (consum mitjà al nostre país), pot arribar a obtenir un estalvi de 350€/any (tenint en compte els preus de l'electricitat actuals). Aquest estalvi es podria incrementar en funció dels kW que es reparteixin entre els socis.

En quin punt estem ara?

El passat mes de maig vam cobrar la subvenció Solarcoop, l'objecte de la qual és la *"Constitució o reforçament de cooperatives de consum o d'associacions locals que vulguin crear cooperatives de consum, orientades a la producció, distribució i ús d'energies renovables i a l'eficiència energètica"*.

Per això ara estem treballant en els següents punts:

Pel que fa a l'àmbit organitzatiu:

Estem creant o renovant noves eines de comunicació (pàg. web, nou logo, xarxes socials...).

També hem contractat una persona que s'encarregarà de les tasques administratives i dinamitzadores.

Ben aviat constituirem la comunitat energètica, amb la seva junta, els seus estatuts (que ja estan redactats) i la registrarem com a cooperativa de consum.

I pel que fa a l'àmbit energètic ja hem començat a fer:

Estudis sobre l'eficiència energètica de les cases als socis que ens ho han demanat (totalment gratuït perquè ho cobreix la subvenció).

Contactes i reunions amb les empreses que han de fer els estudis de les Renovables elèctriques per saber quin disseny ens convé més i quins avantatges tindran els associats.

Més endavant també tenim previst engegar estudis sobre renovables eòliques, tèrmiques i mobilitat elèctrica.

Anem avançant a poc a poc, però amb pas ferm. Estem plenament convençuts que el futur ha de passar per ser més sobirans energèticament i aquest és un dels objectius de l'associació "La Vall SoStenible".

■ ■ ■

VIALMA SAT
Esclofolladora d'avellanes
Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
salsa@maptel.es

El Josep i la Pilar al Pati dels Lleons de l'Alhambra de Granada.

El Jordi, la Mònica, la Jordina, La Pilar, el Josep i l'Oriol, al Mont Saint Michael.

La Neus, la Brigit i la Isabel, a les Açores.

Violant i Eugeni al "*caserio*" de la vall de Lastur (Deba, Guipúscoa), on va néixer el padrí Facundo Mendizabal Urbieta, amb Iñaki i Eli, familiars directes que encara hi viuen.

Maria Teresa Llauradó Anguera

Dinar de Festa Major

A la cuina es poden fer plats molt elaborats o plats més simples, però molt deliciosos. Avui us porto un plat de Festa que és molt senzill, però que a la taula, fa molt de goig.

De primer plat farem rèmol o turbot. Aquest peix a Galícia l'anomenen "rodaballo", al País Basc, "erreboillo", a València, "rèmol empetxinat o rom empetxinat" i a Alemanya, "steinbutt".

El rèmol salvatge té un preu molt elevat, però avui el podem trobar de piscifactoria a un preu molt més raonable. Anem per feina.

RÈMOL O TURBOT A LA MANTEGA

Ingredients per a 4 persones:

— RÈMOL d'1,5 kg
— 2 nous de mantega (uns 30 g)
— Oli d'oliva
— Sal i pebre
— Una copeta de vermut
— All i julivert picadet
(una cullerada sopera rasa)
— Una cullerada de pebre vermell
— Algun brot verd (julivert, cilandre, cibulet o menta llimonera)

Preparació:

Només cal que posem la mantega i una mica d'oli a la cassola de "fer la paella". Un cop desfet, hi posarem el turbot. Ben salpebrat de panxa per amunt, el deixarem uns 5-7 minuts. Apagarem el foc i esperem un moment que es refredi una mica (així ens assegurem que la pell no s'enganxa...). L'agafarem bé pel cap, li donarem la volta i li posem el vermut blanc. Tornem a posar-ho al foc, entre 5 i 7 minuts més, i ja el tenim quasi llest.

El remenem una mica agafant les nanses de la cassola i donant-li moviments lleus en rodó!!

Per acabar-lo, posem el gratinador al forn i l'enrossim una miqueta 3 minuts, màxim. Ara és el moment de posar-hi l'all i julivert i ara ve el toc final. Agafem una paella i hi posem una mica d'oli i mantega (de la mida com d'una avellana).Quan s'hagi desfet, hi afegim el pebre vermell i llavors, tirem per damunt del turbot, uns brots de menta llimonera i llestos!!

El podem acompanyar d'unes patates a la mantega o ceba.

Rèmol a la mantega

Prèviament, bullirem les patates o les courem 8' pel microones, les tallem a rodanxes d'un centímetre, les salpebrem, les passem per la paella amb mantega i les deixem ben enrossides.

Ja ho tenim llest!!

Coquetes de pasta de full

I seguirem amb:

COQUETES DE PASTA DE FULL

Mini coques de Llardons

Ingredients:

— 150 g de llardons
— 1 base de pasta de full rectangular
— 75 g de sucre de canya
— 40 g de pinyons
(els hidratem una estoneta amb aigua)
— 1 ou per pinzellar
— Sucre glass, opcional

Preparació:

Primer triturarem els llardons al morter i estendrem la base de pasta de full. Posarem els llardons triturats en una meitat de la base i hi afegirem una mica de sucre. A continuació, ho taparem amb l'altra meitat de la pasta. Passarem el corró per sobre fins a deixar-lo ben fi.

Tallarem la massa a quadrats (es pot fer a ull).

Pinzellarem amb ou.

Posarem els pinyons ben secs.

Hi escamparem el sucre.

Enfornarem a 200 °C (uns 20 minuts o fins que ho vegem daurat).

Si voleu, hi podeu escampar sucre glass per sobre.

Deixarem refredar una mica i panxa avall!!

■ ■ ■

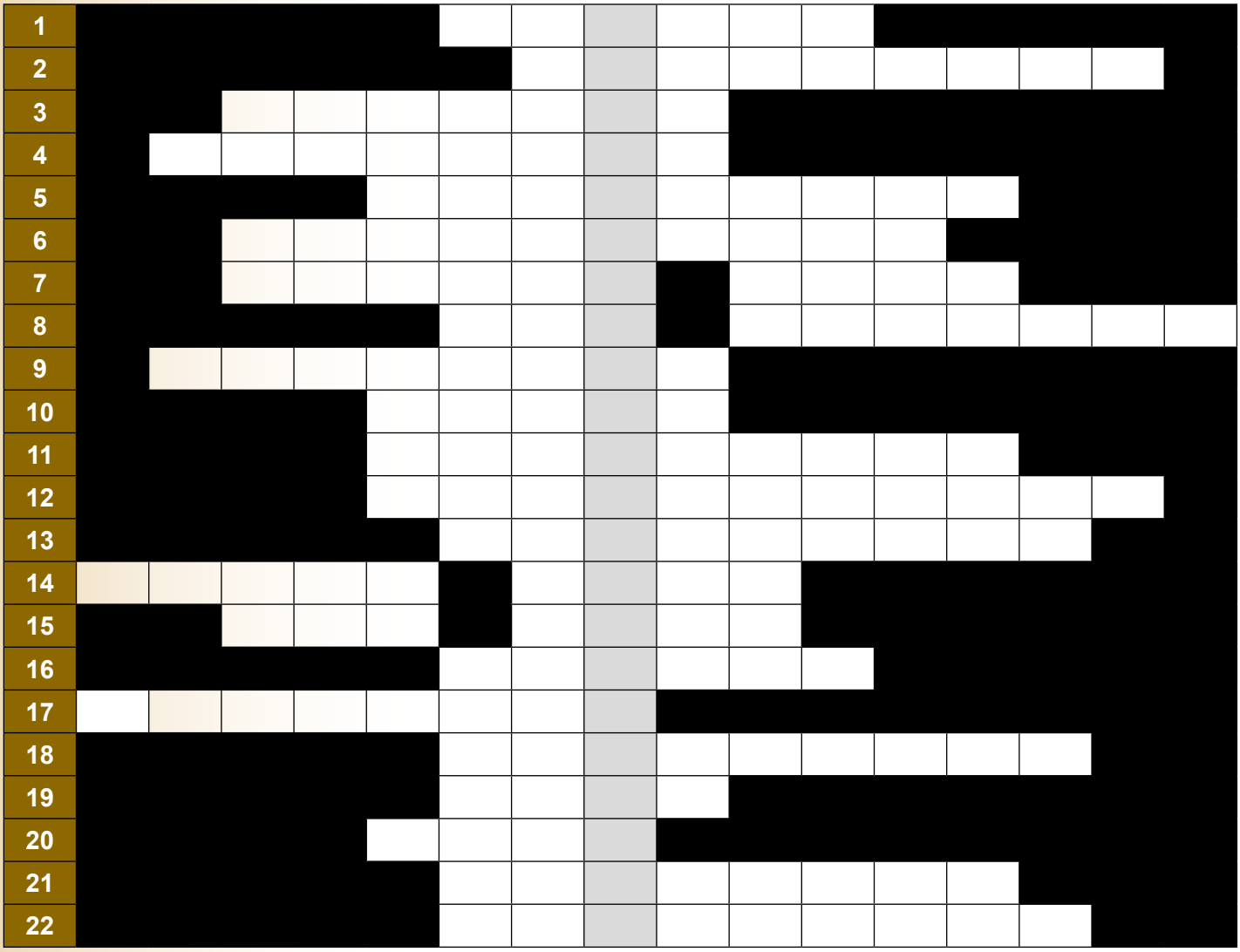

F. Mariné Tost

LA PARAULA MÉS LLARGA

Fa poc vaig trobar un article en un diari que parlava de les 3 paraules més llargues que existeixen en català. Tenen 22 dues lletres cadascuna. Dues són compostos químics molt llargs i enrevessats. Aquestes les deixarem per un dia que vulgui fer un passatemps molt difícil. Avui farem servir la tercera paraula que, per molt llarga que sigui, ha estat molt usada en el dia a dia dels darrers anys. A veure si la trobeu.

Com que ha quedat un encreuat molt allargat farem servir una mica de geografia per a trobar-la. Totes les horitzontals són llocs del continent americà, que també és molt allargat, ordenats de nord a sud.

VERTICAL: Adverbi de 22 lletres que significa "d'una manera contrària a la constitució".

HORITZONTALS: **1-** L'Estat més al nord d'Estats Units. **2-** La ciutat més gran d'aquest fred estat. **3-** Província del nord-oest del Canadà on hi ha Edmonton i Calgary. **4-** ……. Britànica, la província més a l'oest del Canadà. **5-** És el nom d'una illa i també el de la ciutat més gran de la costa del Pacífic de Canadà. **6-** Estat de l'oest d'Estats Units, famós per la febre de l'or del segle XIX. **7-** El pont vermell de San Francisco. **8-** La ciutat de Hollywood. **9-** Parc Nacional de l'oest d'Estats Units, famós per les muntanyes de granit i els salts d'aigua. **10-** El país dels mariachis. **11-** Estat d'Amèrica Central que al nord té Chiapas i al Sud El Salvador. **12-** La capital d'Hondures. **13-** El país de la Revolució Sandinista. **14-** Aquest país, famós pels seus parcs naturals, va abolir l'exèrcit el 1948. **15-** La capital d'aquest país sense exèrcit. **16-** El país del Canal. **17-** La pàtria de Gabriel García Márquez. **18-** Illes de l'Equador, famoses pel Charles Darwin. **19-** La capital de Perú. **20-** El país més allargat d'Amèrica del Sud. **21-** La ciutat del cop d'estat de Pinochet. **22-** El continent cobert de gel.

AGRÍCOLA I SECCIÓ DE CRÈDIT VILAPLANA, S.C.C.L.

Els moixons del terme

Griva

Griva (Turdus viscivorus)

Foto: Josep M. Toset

Amb el suport de la Generalitat de Catalunya Departament de la Presidència

Amb la col·laboració de la Diputació Tarragona

AJUNTAMENT DE VILAPLANA